

KONCEPČNÍ ANALYTICKÁ STUDIE

[Podtitul dokumentu]

Eva Haňková

KONCEPČNÍ ANALYTICKÁ STUDIE

*pro skupiny oborů vzdělání 63 Ekonomika a
administrativa a 64 Podnikání v oborech, odvětví*

ING. EVA HAŇKOVÁ

NUV, Praha 2017

Obsah

Obsah	2
1. Úvod.....	4
2. Přehled o skupině oborů 63 Ekonomika a administrativa, 64 Podnikání v oborech, odvětví	5
2.1 Přehled oborů vzdělání	5
2.2 Počty žáků.....	5
2.3 Vývoj počtu žáků v jednotlivých kategoriích dosaženého vzdělání.....	6
2.4 Počty absolventů ve skupinách oborů středního vzdělání kategorie dosaženého vzdělání M, L5	8
2.5 Přejít absolventů na vysoké školy ve skupině oborů vzdělání 63 Ekonomika a administrativa	11
2.6 Přejít absolventů na vysoké školy ve skupině oborů vzdělání 64 L5 Podnikání v oborech, odvětví	12
2.7 Jak a kde absolventi uplatňují své vzdělání?	13
3. Výsledky provedených analýz	14
3.1 Uplatnění absolventů SŠ na trhu práce	14
3.2 Nezaměstnanost absolventů ekonomických oborů vzdělání	16
3.3 Charakteristika odvětví a možnosti uplatnění absolventů.....	17
4. Maturitní zkoušky v jednotlivých skupinách oborů	20
4.1 Výsledky maturitní zkoušky ve skupině oborů 63 Ekonomika a administrativa	20
4.2 Výsledky maturitní zkoušky ve skupině oborů 64 Podnikání v oborech, odvětví.....	20
4.3 Výsledky dotazníkového šetření týkající se profilové maturitní zkoušky.....	21
5. Analýza ŠVP	23

5.1	Analyzovaná ŠVP pro obor vzdělání 63-41-M/02 Obchodní akademie.....	23
5.2	Analyzovaná ŠVP pro obor vzdělání 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání.	35
5.3	Požadavky zaměstnavatelů.....	43
6.	Sektorové rady – NSK	46
6.1	Sektorové dohody	49
7.	Návrh na revizi RVP	50
7.1	Návrh na úpravy ve stávajících RVP (podklady pro aktualizaci - revizi RVP)	51
8.	Shrnutí	70
9.	Návrh na koncepční řešení v dané skupině oborů vzdělání	71
10.	Zdroje informací.....	74
10.1	Projekt Překvap – studie z Překvapu.....	74
10.2	Odvětvové studie.....	74
10.3	Pospolu	74
11.	Seznamy tabulek a grafů.....	75
11.1	Seznam tabulek.....	75
11.2	Seznam grafů	75

1. Úvod

Cílem zpracované analyticko-koncepční studie je poskytnout komplexní informace o vybraných skupinách oborů vzdělání, o změnách v RVP, které by měly být řešeny, změnách, které evidujeme při inovacích ŠVP jednotlivých škol a informace o tom, zda školám jejich vzdělávací programy vyhovují.

Skupiny oborů vzdělání 63 Ekonomika a administrativa a 64 Podnikání jsou ekonomicky zaměřené a zahrnují následující obory středního vzdělání - viz: tabulka č. 1 Přehled oborů vzdělání. Tyto obory vzdělání patří do kategorie dosaženého vzdělání M a L 5 (obory středního vzdělání s maturitní zkouškou)

Pro komplexnější pohled je v této studii uveden počet absolventů skupin oborů 63 Ekonomika a administrativa a 64 Podnikání v oborech, odvětví.

2. Přehled o skupině oborů 63 Ekonomika a administrativa, 64 Podnikání v oborech, odvětví

2.1 Přehled oborů vzdělání

Přehled oborů vzdělání

Kategorie	Kód oboru vzdělání	Název
Kategorie J	63-51-J/01	Obchodní škola
Kategorie M	63-41-M/01	Ekonomika a podnikání
Kategorie M	63-41-M/02	Obchodní akademie
Nástavbové studium	64-41-L/51	Podnikání

Tabulka 1: Přehled oborů vzdělání

2.2 Počty žáků

Počty žáků školní rok 2016/2017 v denní formě vzdělávání

Kód oboru	Název oboru vzdělání	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem
Kategorie J						
63-51-J/01	Obchodní škola	41	41	0	0	82
Kategorie M						
63-41-M/01	Ekonomika a podnikání	2258	2054	2192	2181	8685
63-41-M/02	Obchodní akademie	4491	4359	4158	4196	17204
Celkem	Skupina M	6749	6413	6350	6377	25889

Tabulka 2: Počty žáků školní rok 2016/2017 v denní formě vzdělávání sk. o. 63

Kód oboru	Název oboru vzdělání	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem
64-41-L/51	Podnikání	3755	2556	0	0	6311
Celkem	Skupina L5	3755	2556	0	0	6311

Tabulka 3: Počty žáků školní rok 2016/2017 v denní formě vzdělávání sk. o. 64

Počty žáků školní rok 2016/2017 ve zkráceném studiu

Kód oboru	Název oboru vzdělání	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem
63-41-M/01	Ekonomika a podnikání	46	9	0	0	55
63-41-M/02	Obchodní akademie	11	0	0	0	11
Celkem	Skupina M	57	9	0	0	66

Tabulka 4: Počty žáků školní rok 2016/2017 ve zkráceném studiu

Údaje jsou uvedeny v jednotlivých tabulkách, rozděleny podle kategorií. První tabulka uvádí obory vzdělání kategorie dosaženého vzdělání M a druhá tabulka nástavbové studium pro absolventy tříletých oborů vzdělání s výučním listem (kategorie L5). V poslední tabulce jsou uvedeny počty žáků za obor kategorie M ve zkráceném studiu.

Počty žáků v jednotlivých oborech v jiné formě vzdělávání.

Kód oboru	Název oboru vzdělání	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	Celkem
63-41-M/01	Ekonomika a podnikání	193	209	154	110	129	795
63-41-M/02	Obchodní akademie	294	202	212	205	185	1098
64-41-L/51	Podnikání	14	13	15	19	28	89
Celkem	Skupina M	487	411	366	315	314	1893

Tabulka 5: Počty žáků v jednotlivých oborech v jiné formě vzdělávání.

Pod pojmem jiné formy vzdělávání se rozumí dálková forma, distanční forma, kombinovaná forma a večerní forma vzdělávání. Všechny tyto formy vzdělávání umožňují dospělým zájemcům skloubit studium se zaměstnáním.

2.3 Vývoj počtu žáků v jednotlivých kategoriích dosaženého vzdělání

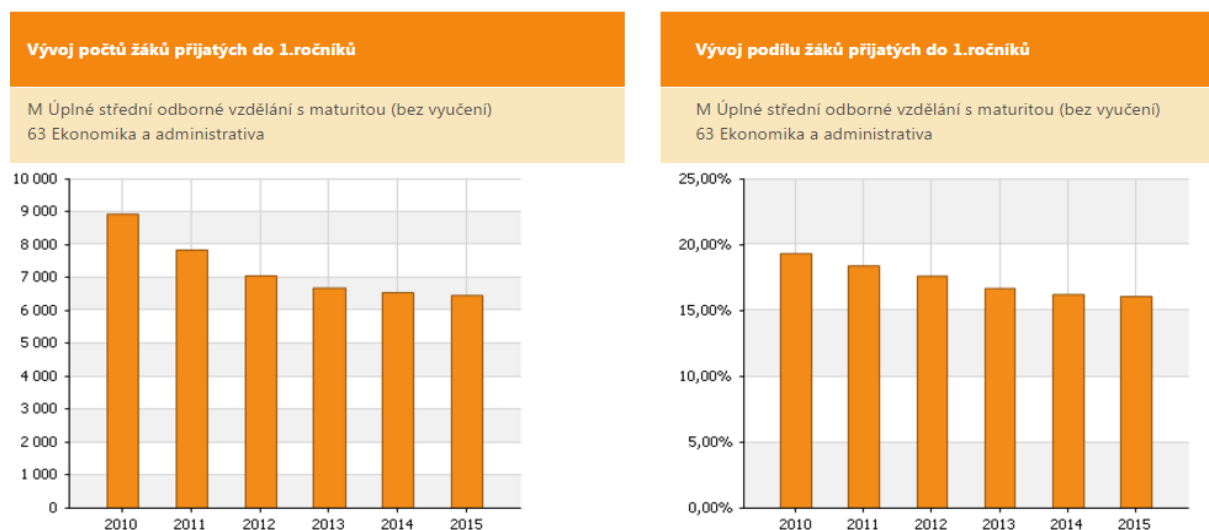
2.3.1 Obory středního vzdělání kategorie dosaženého vzdělání M

Vývoj počtu přijatých žáků je výrazně ovlivněn celkovým počtem uchazečů o vzdělávání, který se hlavně v posledních letech výrazně snižuje. Z tohoto důvodu je pro zjištění zájmu o vzdělávání v dané skupině vzdělání rozhodující spíše to, jak se vyvíjí podíl žáků přijatých do 1. ročníku.

V roce 2015 bylo do 1. ročníku v denní formě vzdělávání skupiny oborů středního vzdělání 63 Ekonomika a administrativa přijato 6 462 žáků. Pro srovnání počet žáků přijatých do 1. ročníku všech oborů vzdělání kategorie M činil 40 182. To znamená, že podíl přijímaných žáků dané kategorie a skupiny oborů vzdělání 63 činil 16,1 %. Lze konstatovat, že tento podíl je v porovnání s ostatními skupinami oborů velmi vysoký.

Ze statistik vyplývají následující počty žáků přijatých do prvního ročníku pro školní rok 2016/2017:

V roce 2016 bylo do 1. ročníku v denní formě kategorie a skupiny oborů středního vzdělání 63 Ekonomika a administrativa přijato 6749 žáků. Pro srovnání počet žáků do prvního ročníku zvolené kategorie činil 41 819, což znamená mírný nárůst počtu žáků ve zvolené skupině oborů středního vzdělání od minulého roku.

Graf 1: Vývoj počtu žáků přijatých do 1.r. v kat. M

2.3.1 Obory středního vzdělání kategorie dosaženého vzdělání L5

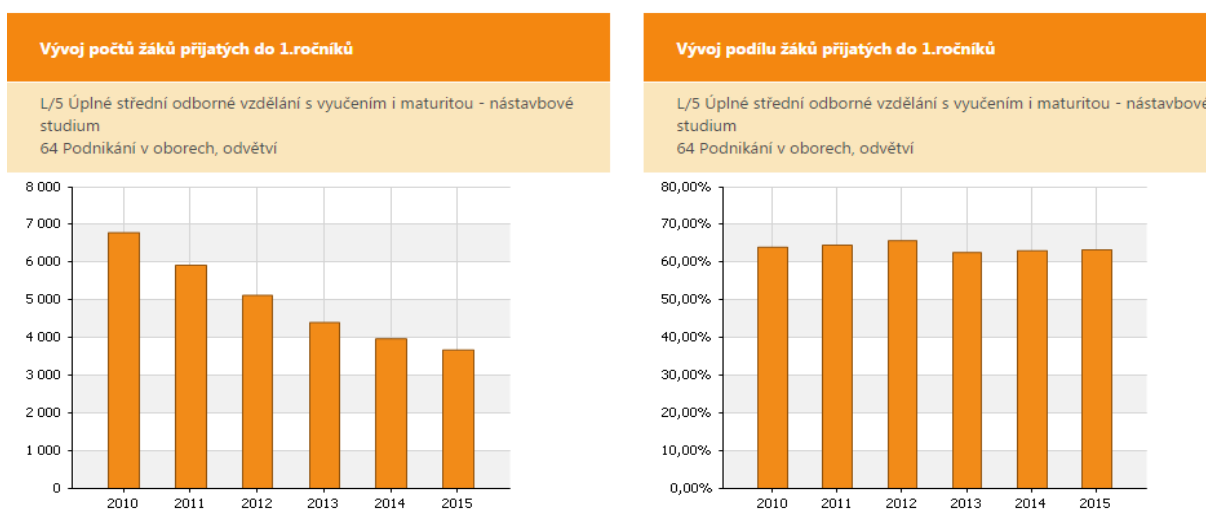
V oborech vzdělání této kategorie jde o obory středního vzdělání s maturitní zkouškou, které je určeno výhradně pro vyučené ve tříletých oborech vzdělání. Návaznost oborů vzdělání (tj., jaký nástavbové studium navazuje, na jaký obor středního vzdělání s výučním listem přitom stanovuje Nařízení vlády č. 211/2010 Sb., Nařízení vlády o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání. Absolventi získají maturitní vysvědčení a mohou pokračovat ve vysokoškolském nebo vyšším odborném vzdělávání. Studium trvá v denní formě 2 roky. V současné době došlo k výraznému poklesu počtu žáků v této kategorii, což ukazují i grafy.

V jiných formách vzdělávání, zvláště v dálkové formě existuje velký rozdíl mezi počtem přijatých žáků do prvního ročníku a počtem absolventů. Ve školním roce 2016/17 bylo do prvního ročníku přijato celkem 3471 žáků a ve školním roce 2015/2016 byl počet absolventů celkem 1112.

V roce 2015 bylo do 1. ročníku v denní formě dané kategorie a skupiny oborů vzdělání 64 Podnikání v oborech, odvětví přijato 3 681 žáků. Pro srovnání počet žáků přijatých do 1. ročníku zvolené kategorie činil 5 802. To znamená, že podíl přijímaných dané kategorie a skupiny oborů vzdělání dosáhl 63,4 %. Lze konstatovat, že tento podíl je v porovnání s ostatními skupinami oborů velmi vysoký a mezi dvěma posledními roky mírně vzrostl.

V roce 2016 bylo do 1. ročníku v denní formě dané kategorie a skupiny oborů 64 Podnikání v oborech, odvětví přijato 3755 žáků. Pro srovnání s prvním ročníkem v roce 2015 je vykazován mírný nárůst počtu žáků.

Vývoj počtu přijatých žáků je výrazně ovlivněn celkovým počtem uchazečů o vzdělání, který se hlavně v posledních letech výrazně snižuje. Z tohoto důvodu je pro zjištění zájmu o vzdělání v dané skupině vzdělání rozhodující spíše to, jak se vyvíjí podíl žáků přijatých do 1. ročníku. Vývoj počtu a podílu přijatých žáků pro zvolený obor v posledních šesti letech najdete v grafech.

Graf 2: Vývoj počtu žáků přijatých do 1.r. v kat. L5

2.4 Počty absolventů ve skupinách oborů středního vzdělání kategorie dosaženého vzdělání M, L5

Do popisu vývoje počtu absolventů ekonomických oborů byly zařazeny dvě skupiny oborů vzdělání, a to **63 Ekonomika a administrativa a 64 Podnikání v oborech, odvětví**.

Absolventi **ekonomických oborů** vzdělání tvořili v roce 2015 s počtem 5,8 tisíc přibližně **7,5 % ze všech absolventů** středních škol. Po gymnáziích se jedná o **nejvíce zastoupenou skupinu oborů vzdělání**. **Počet i podíl absolventů ekonomických oborů dlouhodobě plynule klesá**. Z části je to způsobeno **nepříznivým demografickým vývojem**, zčásti také **redukcí oborů a jejich kapacit na středních školách**. Například v roce 2010 absolvovalo ekonomické obory vzdělání téměř 12 tisíc žáků, což odpovídalo 11,6 % absolventů středních škol (bez nástaveb) celkem.

Absolventi kategorií oborů vzdělání po ZŠ (denní forma)

Rok	Skup. 63	Skup. 64	Skup. 63 + 64		Všechny skupiny
	Počet	Počet	Počet	Podíl	
2002	11 371	4 531	15 902	14,1%	113 120
2007	10 951	2 775	13 726	12,0%	114 112
2010	9 477	2 473	11 950	11,6%	102 709
2011	8 422	2 054	10 476	10,6%	98 455
2012	7 970	1 934	9 904	10,2%	96 813
2013	9 301	4	9 305	10,1%	91 884
2014	6 700	0	6 700	8,2%	82 183
2015	5 785	0	5 785	7,5%	76 852

Tabulka 6: Vývoj počtu absolventů skupiny oborů 63 Ekonomika a administrativa a 64 Podnikání v oborech, odvětví

Téměř všichni absolventi ekonomických oborů vzdělání na úrovni středních škol (bez nástaveb) vychází v současnosti už jen z klasických 4letých maturitních oborů

kategorie M. Jen několik jedinců (24 absolventů v roce 2015) končilo ekonomický obor bez maturity i výučního listu (tj. obor kategorie J - Obchodní škola).

Dříve existoval i ekonomický obor s výučním listem (obor Technickoadministrativní pracovník), který byl však v minulosti zrušen a již několik let proto nemá žádné absolventy. V roce 2007 jej pro příklad absolvovalo 657 žáků. V současnosti už mezi absolventy ekonomických oborů nenajdeme ani ty, kteří studovali ekonomický obor kategorie L/0, tedy maturitních oborů, jejichž součástí je i odborný výcvik. Takových oborů bylo ve skupině 63 Ekonomika a administrativa i 64 Podnikání v oborech, odvětví několik. Ještě v roce 2012 absolvovalo tyto

obory 179 žáků, což představovalo 3,3 % absolventů kategorie L/0. Kurikulární reformou však byly ekonomické obory v kategorii L/0 zrušeny.

Jak už bylo zmíněno, více než 99 % absolventů ekonomických oborů denní formy studia končí obor kategorie M (klasické 4leté maturitní obory vzdělání; viz tab. 2.2). Počet těchto absolventů dlouhodobě klesá z 13,0 tisíc v roce 2007 na 5,8 tisíc v roce 2015. Podíl absolventů ekonomických oborů vzdělání v této kategorii se tak dlouhodobě snižoval z 27,8 % v roce 2007 na 19,3 % v roce 2015. Přesto jsou ekonomické obory stále jednoznačně nejvíce zastoupené mezi absolventy maturitních odborných oborů vzdělání. Téměř každý pátý absolvent kategorie M ukončil ekonomický obor vzdělání.

V roce 2010 absolvovalo ekonomický obor kategorie M přibližně 12 tisíc žáků, z toho 9,3 tisíc (tj. 79 %) v oboru skupiny 63 Ekonomika a administrativa a 2,4 tisíc (21 %) v oboru skupiny 64 Podnikání v oborech, odvětví. Vzhledem k administrativnímu přesunu všech ekonomických oborů kategorie M do skupiny oborů 63 Ekonomika a administrativa během kurikulární reformy se však podíl absolventů ve skupině 64 Podnikání v oborech, odvětví postupně snížil na nulové hodnoty.

Pokles počtu i podílu absolventů ekonomických oborů kategorie M je způsoben mimo jiné i regulacemi oborů, kdy bylo 27 různých oborů skupiny 63 Ekonomika a administrativa a okolo 30 oborů skupiny 64 Podnikání v oborech, odvětví administrativně sloučeno do dvou (viz tab. 2.7 a 2.8). Navíc kraje jako zřizovatelé častěji omezovaly kapacity středních škol právě u ekonomických oborů vzdělání.

Počet absolventů nástavbového studia celkem v posledních čtyřech letech klesá, hlavně v případě denní formy vzdělání. Společně s tím klesá i počet absolventů ekonomických nástavbových oborů, kteří v roce 2015 tvořili 61,7 % absolventů nástaveb v denní a 81,3 % absolventů v jiné než denní formě vzdělání. Ekonomické obory tedy zcela dominují mezi absolventy nástavbových oborů vzdělání, a to hlavně obory skupiny 64 Podnikání v oborech, odvětví. Během kurikulární reformy byly navíc ekonomické nástavbové obory ze skupiny 63 Ekonomika a administrativa zcela zrušeny. V roce 2015 tak dosáhl počet absolventů nástavbového studia v ekonomických oborech zaměřených převážně na podnikání 2 489 absolventů, z nichž polovinu (1 270 absolventů) tvořili absolventi v jiné než denní formě vzdělávání (tedy převážně ti, kteří obory studovali při zaměstnání).

2.5 Přejít absolventů na vysoké školy ve skupině oborů vzdělání 63 Ekonomika a administrativa

Absolventi oborů kategorie M ze skupiny 63 Ekonomika a administrativa se v roce 2013 po ukončení střední školy přihlásili k dalšímu studiu na vysoké či vyšší odborné škole a zároveň dostavili k přijímacím zkouškám v 78 % případů, z toho se na vyšší odborné školy hlásilo 14 % absolventů a ke studiu na vysoké škole 72 % absolventů. Podíl přihlášených absolventů ekonomických oborů hlásících se na vysoké či vyšší odborné školy se v období 2010 - 2013 mírně snížil, což však bylo obecným trendem mezi absolventy kategorie M (středních odborných škol).

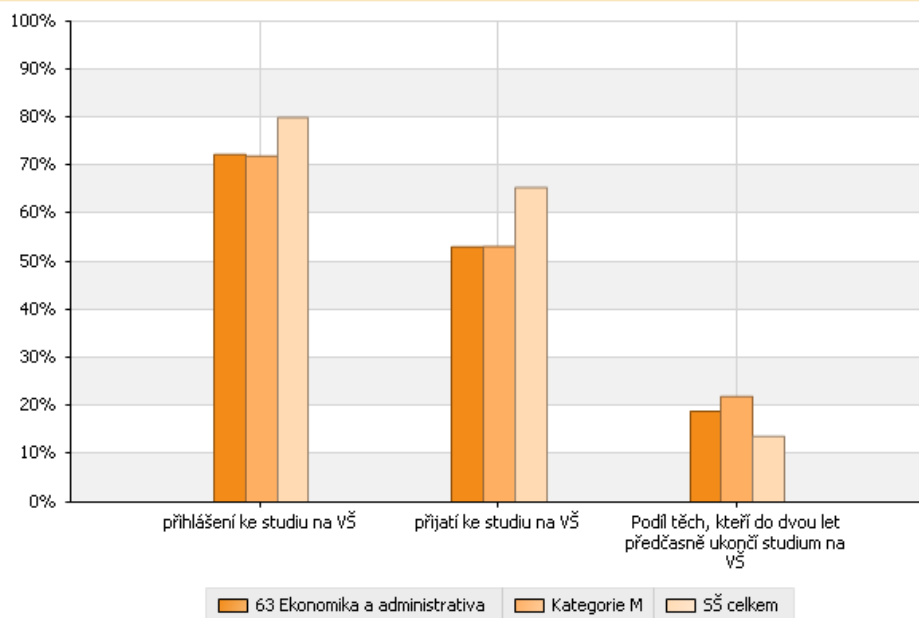
Vzhledem k poměrně vysoké úspěšnosti těchto absolventů při přijímacím řízení je přijato ke studiu na vysoké či vyšší odborné školy celkem 63 % všech absolventů ekonomicko-administrativních oborů kategorie M. Na vyšší odborné školy je přijato 12 % absolventů a ke studiu na vysoké školy 53 %. Po ukončení maturitního studia přechází tedy přímo na trh práce (popřípadě do jiných kurzů, např. jazykových) 37 % absolventů ekonomických oborů kategorie M.

Absolventi se zvoleným vzděláním, kteří jsou přijati ke studiu na VŠ, studují nejčastěji obory z těchto skupin:

- Ekonomie (62,7 %);
- Pedagogika, učitelství, sociální péče (5,6 %);
- Sociální vědy (5,1 %).

Podíl absolventů přihlášených a přijatých na vysoké školy a podíl přijatých, kteří do dvou let studium na vysoké škole předčasně ukončí

M Úplné střední odborné vzdělání s maturitou (bez vyučení)
63 Ekonomika a administrativa

Graf 3: Přejít absolventů na VŠ ze skupině oborů vzdělání 63

2.6 Přejít absolventů na vysoké školy ve skupině oborů vzdělání 64 L5 Podnikání v oborech, odvětví

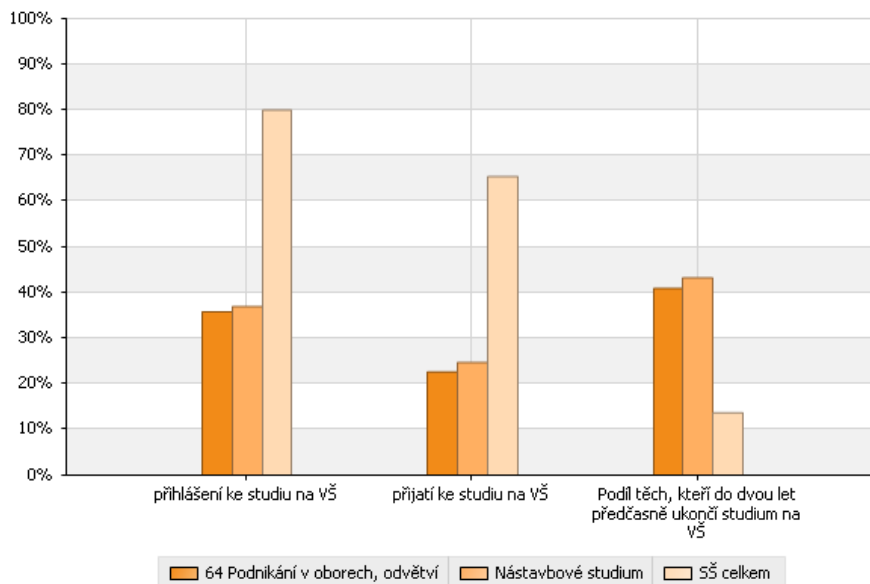
Zájem absolventů nástavbového studia sk. oborů Podnikání v oborech, odvětví o studiu na terciární úrovni není v porovnání s ostatními oborovými skupinami příliš vysoký, ke studiu podává přihlášky 45 % z nich, z toho 12 % ke studiu na vyšší odborné škole a 36 % k vysokoškolskému studiu. Při přijímacím řízení ke studiu jsou poměrně úspěšní. Ve studiu na terciární úrovni tak pokračuje 32 % absolventů oborů podnikání v oborech, více jak dvě třetiny odchází bezprostředně po ukončení školy na trh práce.

Absolventi, kteří jsou přijati ke studiu na VŠ, studují nejčastěji obory z těchto skupin:

- Ekonomie (34,0 %);
- Pedagogika, učitelství, sociální péče (11,3 %);
- Zemědělství a lesnictví (8,6 %).

Podíl absolventů přihlášených a přijatých na vysoké školy a podíl přijatých, kteří do dvou let studium na vysoké škole předčasně ukončí

L/5 Úplné střední odborné vzdělání s vyučením i maturitou - nástavbové studium
64 Podnikání v oborech, odvětví

Graf 4: Přejchod absolventů na VŠ ze sk.o. 64

2.7 Jak a kde absolventi uplatňují své vzdělání?

Absolventi této kategorie a skupiny oborů jsou v zaměstnání nejvíce spokojeni s:

- jistotou pracovního místa (86,0 %),
- zajímavostí práce (80,0 %),
- pracovními podmínkami (78,0 %).

Podle statistik zaměstnanosti pracuje v profesi alespoň částečně příbuzné vystudovanému oboru vzdělání 48,1 % absolventů ve věku 20-29 let s vybraným vzděláním. Pro srovnání celkově absolventi s maturitou pracují v alespoň částečně příbuzném oboru v 60,2 % případů.

3. Výsledky provedených analýz

3.1 Uplatnění absolventů SŠ na trhu práce

Absolventi skupiny oborů vzdělání **63 Ekonomika a administrativa** byli dotazováni, zda chtěli na konci studia začít pracovat ve vystudovaném nebo příbuzném oboru, nebo v úplně odlišném oboru vzdělání. Podobně také, zda v současnosti (po třech letech od absolvování) pracují ve vystudovaném či příbuzném oboru či v jiném oboru. Posouzení, zda se jedná o zaměstnání mimo obor, je však subjektivní, protože každý absolvent má trochu jiné hranice v odhadu, co považovat za práci v příbuzném oboru.¹

V kategorii středního vzdělání s maturitní zkouškou tvořil podíl budoucích absolventů, kteří měli v úmyslu zahájit pracovní dráhu ve vystudovaném oboru, 78 %. Přibližně 12 % se chtělo uplatnit v příbuzném oboru a jen 10 % přepokládalo, že odejdou do jiného oboru. V případě absolventů ekonomických oborů s maturitní zkouškou byl podíl těch, kteří chtějí pracovat v oboru či příbuzném oboru, jen 66 %, což ukazuje spíše na menší zájem těchto absolventů o práci v ekonomických a administrativních profesích.

Po 3 letech od ukončení studia se podíl pracujících maturantů v oboru pohybuje přibližně na úrovni 33 %, u ekonomických oborů pak jen 31 %. Výsledný podíl absolventů, kteří se (v rámci sledovaného vzorku) uplatnili mimo svůj vystudovaný obor, dosáhl 51 %, u ekonomických oborů pak 48 %, což téměř odpovídá průměru mezi absolventy s maturitou. Je třeba však přihlížet k faktu, že 63 % absolventů ekonomických oborů s maturitou pokračuje ve studiu na vysoké škole.

Mezi záměrem pracovat ve vystudovaném oboru a skutečnou situací na trhu práce je tedy velký rozdíl. Z výsledků šetření vyplývá, že absolventi s maturitou i absolventi s výučním listem mají shodně velký zájem pracovat v oboru v době ukončení studia, ovšem až po přechodu na trh práce se odkrývá reálný stav využívání dosaženého vzdělání. Obecně platí, že po 3 letech od ukončení studia pracují mnohem častěji v oboru nebo alespoň v příbuzném oboru absolventi s vyučením (61 %) než absolventi s maturitou (48 %). V případě absolventů ekonomických oborů s maturitou jich necelá polovina pracuje po 3 letech od ukončení školy v

¹ Statistické informace jsou zpracovány dle publikací Absolventi středních škol a trh práce – EKONOMICKÁ ODVĚTVÍ

jiném než vystudovaném oboru, polovina jich pak pracuje v oboru nebo alespoň v příbuzném oboru.

Absolventi ekonomických maturitních oborů vidí využitelnost svých kompetencí ve svém prvním zaměstnání podobně jako absolventi s maturitou celkem. Mnohem častěji však podle svého vyjádření využívají práci s počítačem a cizí jazyk. Práci s počítačem dokonce uvedli nejčastěji (v 79 % dotazníků).

Absolventi ekonomických oborů s maturitou pracují v různých odvětvích ekonomiky. Přesto můžeme vyčlenit některá odvětví, pro která jsou zmíněné činnosti více typické a převažující. Jedná se zejména o odvětví **Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel, Profesní, vědecké a technické činnosti a činnosti v oblasti nemovitostí a Peněžnictví a pojišťovnictví.**

V roce 2014 bylo v odvětví **Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel** v ČR zaměstnáno více než 590 tisíc osob. Podíl odvětví na celkové zaměstnanosti se v ČR mezi roky 2000 - 2014 snížil z 12,5 % na 11,9 %. Oproti tomu odvětví **Profesní, vědecké a technické činnosti a činnosti v oblasti nemovitostí** zaznamenalo velký rozmach, počet zaměstnaných se od roku 2000 zvýšil o necelých 98 tisíc, tedy zhruba o 57 %. V roce 2014 bylo v tomto odvětví v ČR zaměstnáno necelých 269 tisíc osob. Podíl odvětví na celkové zaměstnanosti se v ČR mezi roky 2000 - 2014 zvýšil z 3,6 % na 5,4 %. Personálně nejmenší je odvětví **Peněžnictví a pojišťovnictví**, v kterém se od roku 2000 počet zaměstnaných zvýšil o 22 tis.; v roce 2014 v něm tak v ČR bylo zaměstnáno necelých 122 tisíc osob. Podíl odvětví na celkové zaměstnanosti se v ČR mezi roky 2000 - 2014 zvýšil z 2,1 % na 2,4 %.

U absolventů ve skupině **63 Ekonomika a administrativa** na **maturitní úrovni** je dominantním důvodem pro odchod do jiného oboru **problém se získáním práce v oboru**. Tento důvod jako jednu z příčin odchodu za prací do jiného oboru uvedlo **76 %** dotázaných. Svoji roli však částečně hrají i další aspekty. Někteří absolventi uvedli, že **v oboru nikdy pracovat nechtěli** (36 %), popřípadě **ztratili zájem pracovat v oboru** (35 %). V porovnání s ostatními absolventy s maturitou se u absolventů ekonomických oborů **méně vyskytovaly** jako důvody práce v jiném oboru **nízký plat, nevyhovující pracovní podmínky** či **nutnost dojíždění**.

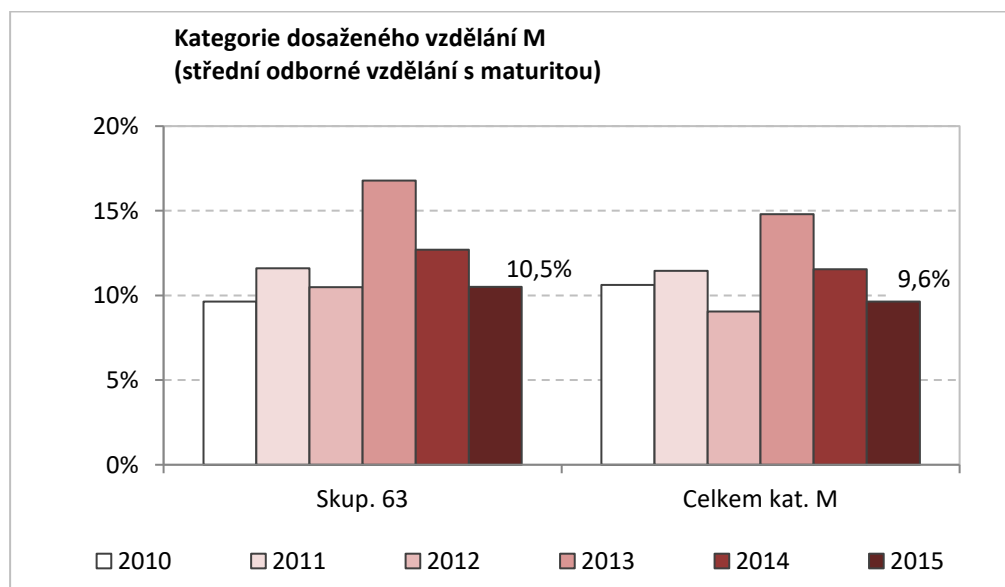
3.2 Nezaměstnanost absolventů ekonomických oborů vzdělání

Absolventi ekonomických oborů vykazují dlouhodobě mírně nadprůměrné hodnoty nezaměstnanosti ve všech kategoriích vzdělání. Vývoj nezaměstnanosti absolventů škol za posledních 6 let v jednotlivých kategoriích a skupině oborů 63 Ekonomika a administrativa je znázorněn v grafech na obrázcích.

Míra nezaměstnanosti absolventů maturitních ekonomických oborů kategorie M se jeví dlouhodobě v rámci kategorie spíše jako mírně nadprůměrná. Vývojové trendy nezaměstnanosti absolventů ekonomických maturitních oborů pak kopírují vývoj nezaměstnanosti maturantů obecně. V roce 2013 míra nezaměstnanosti maturantů kategorie M činila 14,8 %, v ekonomice pak 16,8 %. Do roku 2015 se však míra nezaměstnanosti v této kategorii u ekonomických oborů opět snížila, a to na 10,5 % (v kategorii M celkem dosáhla přitom nezaměstnanost absolventů 9,6 %).

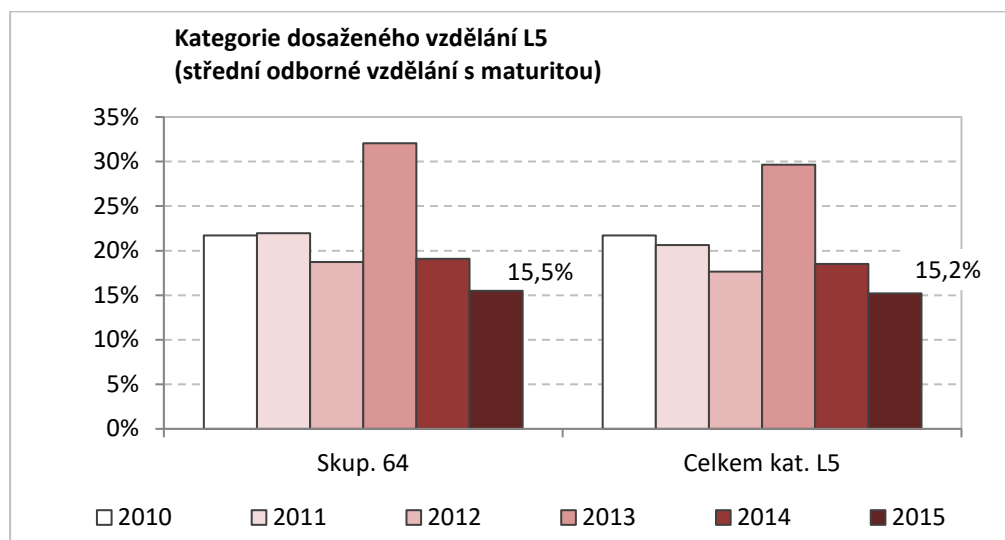
Také míra nezaměstnanosti absolventů nástavbového studia ekonomických oborů kategorie L5 je mírně nadprůměrná. V roce 2015 míra nezaměstnanosti maturantů kategorie L5 činila 15,2 %, v ekonomice pak 15,5 %.

Míra nezaměstnanosti absolventů 4letých oborů vzdělání s maturitní zkouškou kategorie M

Graf 5: Míra nezaměstnanosti absolventů 4letých oborů vzdělání s maturitní zkouškou kategorie M

Míra nezaměstnanosti absolventů nástavbových oborů vzdělání kategorie L5

Graf 6: Míra nezaměstnanosti absolventů nástavbových oborů vzdělání kategorie L5

3.3 Charakteristika odvětví a možnosti uplatnění absolventů

Tato kapitola je zpracována na základě výstupů projektu Překvap², který mapoval situaci pro předvídání kvalifikačních potřeb na národní úrovni pro danou skupinu oborů vzdělání.

Pro skupiny oborů vzdělání **63 Ekonomika a administrativa** a **64 Podnikání v oborech, odvětví** je možné vybrat následující odvětví, kde se absolventi těchto skupin nejvíce uplatňují.

Odvětvová skupina je vymezena jako **CZ-NACE sekce G – Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel** (úroveň 1 klasifikace ekonomických činností). Tato sekce zahrnuje velkoobchod a maloobchod (tj. nákup a prodej bez dalšího zpracování) jakéhokoli druhu zboží a poskytování služeb souvisejících s prodejem zboží. Velkoobchod a maloobchod jsou posledními články v distribuci zboží. Tato sekce dále zahrnuje údržbu a opravy motorových vozidel a motocyklů.

Budoucnost odvětví: Velkoobchod bude v měnících se podmínkách trhu hrát klíčovou roli ve dvou aspektech. Na jedné straně je zde **stále sílící trend, kdy spotřebitelé vyhledávají produkty a služby, které jim jsou šité na míru**. Úkolem velkoobchodu je co nejvíce **zkrátit**

² <https://koopolis.cz/sekce/knihovna/410-prekvap-profil-y-skupin-odvetvi>

cestu produktů mezi výrobcí a maloobchodem, případně ji mezi výrobcí a konečným spotřebitelem zajistit přímo. Pokročilé logistické služby jako on-line sledování a řízení zásilek a maximální zkrácení odezvy na zákaznickou poptávku budou vyžadovat další investice do ICT technologií. Na druhé straně je potřeba zlepšit přenos zpětné vazby od spotřebitelů přímo k výrobcům a v rámci doprovodných služeb zkvalitnit např. servis a opravy. V současné době se v odvětví projevují další trendy, jako je odklon od původní výrazné specializace velkoobchodů, koncentrace do oblastí zvýšené poptávky nebo vytváření skladových areálů.

V odvětví *Velkoobchod, maloobchod a oprava motorových vozidel* nejčastěji pracují středoškolsky vzdělaní lidé s maturitní zkouškou, v roce 2014 dosáhlo této úrovně vzdělání 44 % všech pracovníků v odvětví. Dalších 39 % pracovníků v odvětví *Velkoobchod, maloobchod a oprava motorových vozidel* dosahuje středoškolského vzdělání bez maturity, 14 % pracovníků má terciární vzdělání a 3 % dosáhlo maximálně základního vzdělání. Kvalifikační náročnost odvětví *Velkoobchod, maloobchod a oprava motorových vozidel* je značně nižší než ve zbytku ekonomiky.

Odvětová skupina je vymezena jako **CZ-NACE sekce M – Profesní, vědecké a technické činnosti** a **CZ-NACE sekce L – Činnosti v oblasti nemovitostí** (úroveň 1 klasifikace ekonomických činností). Sekce **Profesní, vědecké a technické činnosti** zahrnuje činnosti, které vyžadují vysokou míru vzdělání a odborné kvalifikace. Sekce **Činnosti v oblasti nemovitostí** zahrnuje činnosti pronajímatelů, agentů nebo makléřů v jedné nebo v několika následujících činnostech: prodej nebo nákup nemovitostí, pronájem nemovitostí, poskytování ostatních služeb v souvislosti s nemovitostmi, např. oceňování nemovitostí nebo vykonávání činností agentů podmíněných smluv o nemovitostech. Činnosti v této sekci mohou být prováděny s vlastním nebo pronajatým majetkem a mohou být vykonávány za úplatu nebo na smluvním základě. Sekce zahrnuje také stavební práce spojené s údržbou vlastních nebo pronajatých objektů.

Počet zaměstnaných osob v odvětví *Profesní, vědecké a technické činnosti a Činnosti v oblasti nemovitostí* od roku 2000 dlouhodobě narůstá. Zatímco v roce 2000 bylo v odvětví *Profesní, vědecké a technické činnosti a činnosti v oblasti nemovitostí* zaměstnáno 171 tisíc osob, v roce 2014 dosáhl počet zaměstnaných hodnoty 269 tisíce. V průběhu 15 let tedy došlo v analyzovaném odvětví k 57% nárůstu počtu zaměstnaných. V rámci 26 ekonomických odvětví se *Profesní, vědecké a technické činnosti a činnosti v oblasti nemovitostí* umístily třetí v pořadí z hlediska nejrychlejšího tempa růstu zaměstnaných osob. Trend nárůstu počtu zaměstnaných osob v odvětví *Profesní, vědecké a technické činnosti a Činnosti v oblasti nemovitostí* nebyl příliš ovlivněn ekonomickou recesí po roce 2008. V krizových letech vykazovala zaměstnanost

obdobný trend jako v předchozím období. Projekce zaměstnanosti CEDEFOP předpokládá, že se zaměstnanost v odvětví *Profesní, vědecké a technické činnosti a Činnosti v oblasti nemovitostí* bude v roce 2020 nacházet na úrovni 282 tisíc zaměstnaných osob. Projekce tedy předpokládá, že zaměstnanost v tomto odvětví bude nadále růst.

Odvětvová skupina je vymezena jako **CZ-NACE sekce K – Peněžnictví a pojišťovnictví** (úroveň 1 klasifikace ekonomických činností). Tato sekce zahrnuje poskytování finančních služeb, vč. pojištění a zajištění, činnosti penzijních fondů a činnosti pro podporu finančních služeb. Peněžnictví a pojišťovnictví je v porovnání s ostatními odvětvími v ČR relativně středně velké odvětví (podle podílu na HPH) s relativně vysokou výkonností (podle produktivity práce). Odvětví vytvořilo v roce 2013 produkci v hodnotě 312 mld. Kč (stálé ceny roku 2005). Hodnota produkce v tomto odvětví od roku 2005, kdy se dosahovala hodnoty 219 mld. Kč, stabilně rostla. V porovnání s rokem 2005 tedy došlo k třetinovému nárůstu. Odvětví se podílelo v roce 2013 na celkovém výkonu ekonomiky ČR 4,8 %, měřeno podílem na hrubé přidané hodnotě. Váha odvětví v ekonomice od roku 2005 stabilně narůstá.

Počet zaměstnaných osob v odvětví Peněžnictví a pojišťovnictví mezi lety 2000 a 2012 s menšími výkyvy dlouhodobě rostl a v roce 2012 se dostal na své maximum se 135 tisíci zaměstnaných osob v odvětví. V následujících dvou letech se počet zaměstnaných osob v tomto odvětví lehce propadá a v roce 2014 dosáhl hodnoty 121,5 tisíc zaměstnaných osob. Trend růstu počtu zaměstnaných osob v Peněžnictví a pojišťovnictví nebyl příliš ovlivněn ekonomickou recesí po roce 2008. Došlo pouze k mírnému poklesu počtu zaměstnaných osob mezi lety 2008 a 2009, avšak v následujících letech vykazovala zaměstnanost stejný trend jako v předchozím období. Projekce zaměstnanosti CEDEFOP předpokládá, že v analyzovaném odvětví zaměstnanost opět poroste a do roku 2020 bude na úrovni okolo 135 tisíc zaměstnaných osob. Průměrná míra nezaměstnanosti osob pracujících původně v odvětví Peněžnictví a pojišťovnictví byla mezi lety 2008 a 2014 na úrovni 3,4 %. Tato úroveň je nižší, než průměrná míra nezaměstnanosti, která v tomto období činila 6,4 %. Průměrná míra nezaměstnanosti v Peněžnictví a pojišťovnictví je tak v porovnání s ostatními odvětvími šestá nejnižší. Nejčetnější skupinou povolání v odvětví Peněžnictví a pojišťovnictví jsou Odborní pracovníci v obchodní sféře a veřejné správě (ISCO 33), kteří v roce 2014 tvořili 43 % všech zaměstnaných v tomto odvětví. V roce 2014 bylo v Peněžnictví a pojišťovnictví zaměstnáno 53 tisíc pracovníků patřících do této skupiny povolání. Dalšími významnými skupinami povolání v Peněžnictví a pojišťovnictví jsou Specialisté v oblasti financí, personální, marketingu a veřejné správě (ISCO 24; 25 % ze všech zaměstnaných, což v roce 2014 činilo 30,9 tisíc pracovníků), Úředníci pro zpracování číselných údajů a v logistice (ISCO 43; 7 %;

7,9 tisíc pracovníků v roce 2014) a Pracovníci informačních služeb, na přepážkách a v příbuzných oborech (ISCO 42; 6 %; 7,2 tisíc pracovníků).

V roce 2014 bylo v odvětví Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel v ČR zaměstnáno více než 590 tisíc osob. Podíl odvětví na celkové zaměstnanosti se v ČR mezi roky 2000 - 2014 snížil z 12,5 % na 11,9 %. Oproti tomu odvětví Profesní, vědecké a technické činnosti a činnosti v oblasti nemovitostí zaznamenalo velký rozmach, počet zaměstnaných se od roku 2000 zvýšil o necelých 98 tisíc, tedy zhruba o 57 %. V roce 2014 bylo v tomto odvětví v ČR zaměstnáno necelých 269 tisíc osob. Podíl odvětví na celkové zaměstnanosti se v ČR mezi roky 2000 - 2014 zvýšil z 3,6 % na 5,4 %. Personálně nejmenší je odvětví **Peněžnictví a pojišťovnictví**, v kterém se od roku 2000 počet zaměstnaných zvýšil o 22 tis.; v roce 2014 v něm tak v ČR bylo zaměstnáno necelých 122 tisíc osob. Podíl odvětví na celkové zaměstnanosti se v ČR mezi roky 2000 - 2014 zvýšil z 2,1 % na 2,4 %.

4. Maturitní zkoušky v jednotlivých skupinách oborů

4.1 Výsledky maturitní zkoušky ve skupině oborů 63 Ekonomika a administrativa

Výsledky maturitní zkoušky v roce 2016 v ekonomických oborech z hlediska úspěšnosti v didaktických testech je možné hodnotit jako vyhovující. V matematice uspělo celkem 68,7% žáků, v českém jazyce 94,3%, v anglickém jazyce 94,5%, v německém jazyce 86,5 % a v ruském jazyce 96,6% z celkového počtu absolventů.

Z výše uvedeného vyplývá závěr, že maturitní zkouška z matematiky bude žákům činit obtíže, protože procento neúspěšných žáků je vyšší než v technických oborech, gymnaziálních a lyceálních oborech.

4.2 Výsledky maturitní zkoušky ve skupině oborů 64 Podnikání v oborech, odvětví

Výsledky maturitní zkoušky v této skupině oborů vzdělání nelze jednoznačně interpretovat, vzhledem k tomu, že tato skupina byla v šetření CERMAT sloučena se skupinami 65 Gastronomie a 66 Obchod.

4.3 Výsledky dotazníkového šetření týkající se profilové maturitní zkoušky

V říjnu 2016 proběhlo v NÚV dotazníkové šetření týkající se profilové části maturitní zkoušky (PMZ). Dotazníkové šetření bylo rozesláno na 14 škol vyučujících tento obor, přičemž dotazník z nich vyplnilo 10 (návratnost 71,4%).

Školní a oborová specifika

Rovných 80 % škol v oboru vzdělání 63-41-M/02 Obchodní akademie uplatňují v obsahu PMZ školní či oborová specifika, tzn. prvky odrážející např. tradici školy, požadavky zaměstnavatelů v regionu, zaměření vyučovaného oboru vzdělání. Školní či oborová specifika se nejčastěji promítají do praktické a ústní zkoušky. Jsou využívána zejména u zkoušek s tématy ekonomiky a účetnictví.

Zapojení specifík má různé podoby: Např. specifický výběr témat pro zkoušky z ekonomiky a účetnictví; specifická skladba praktické zkoušky (např. zaměření na účetnictví); využití určitého účetního softwaru; zpracování praktické zkoušky na počítači; zařazení odborného zaměření oboru jako zkušebního předmětu; rozložení vážnosti jednotlivých částí praktické zkoušky při hodnocení.

80 % respondentů považuje za důležité zohledňovat v profilové části maturitní zkoušky školní specifika. Nejčastěji zmiňovaným důvodem je uplatnitelnost (někdy dokonce zvýhodnění) absolventů na regionálním i širším trhu práce a s tím související připravenost žáků na vstup do pracovního života. Dalším důvodem je udržení tradice školy a školních specifík (např. zaměření na právo), které některé školy vnímají jako konkurenční výhodu.

Pro zbylých 20 % nejsou specifika v PMZ důležitá, např. z důvodu odchodu většiny absolventů mimo region nebo pokračují ve studiu na VOŠ a VŠ.

Standardizace

Pouhých 10 % respondentů (oproti dotazníkovému průměru 24,7 %), tedy jedna škola, by souhlasilo se standardizací profilové části maturitní zkoušky v daném oboru vzdělání. Standardizace by podle této školy zajistila srovnatelnost absolventů z různých škol, přičemž složení PMZ by mělo být pevně dané jako před vznikem ŠVP.

90 % respondentů by však se standardizací PMZ nesouhlasilo. Podle nich by škola měla mít možnost promítnout do PMZ svá specifika či specifika oboru. Podle jedné ze škol také nemůže standardizovaný systém tak rychle reagovat na změny na trhu práce jako škola.

Profilová část maturitní zkoušky jako kvalifikační zkouška

Rovných 30 % respondentů (oproti dotazníkovému průměru 54,9 %) se domnívá, že by PMZ mohla být kvalifikační zkouškou opravňující pro výkon činností v daném oboru, a to i v případě, že dotyčný neuspěl u společné části maturitní zkoušky. Jako důvod uvádí, že úspěch žáka (třebaže pouze) u PMZ prokazuje (nebo by měl prokazovat) zvládnutí odborných znalostí a dovedností pro uplatnění se v oboru.

10 % z ostatních respondentů nezná odpověď, 60 % s navrhovanou možností nesouhlasí. Společná část je podle nich nedílnou součástí maturitní zkoušky (zvláště v ekonomických oborech), která také zajišťuje určitou úroveň absolventů. Uplatnění žáků, kteří neuspějí u společné části, by podle jednoho respondenta mohly vyřešit dílčí kvalifikace NSK.

Návaznost PMZ na profesní kvalifikace NSK

50 % respondentů (oproti dotazníkovému průměru 65,4 %) se domnívá, že by PMZ mohla být v příslušném oboru vzdělání navázána na některý kvalifikační standard profesní kvalifikace NSK. Následuje seznam respondenty navrhovaných standardů:

- Asistent/sekretář
- Celní deklarant
- Ekonom práce
- Manažer programů, projektů a kvality
- Obchodní zástupce
- Personalista
- Pojišťovací poradce
- Pracovník v administrativě
- Účetní (při rozšíření standardů profesních kvalifikací)
- Vedení účetnictví
- Vedoucí týmu

10 % z ostatních respondentů nezná odpověď, 40 % respondentů s opatřením nesouhlasí. Nejčastějším důvodem nesouhlasu je zachování volnosti školy při tvorbě PMZ, včetně možnosti zapojení specifik školy či zaměření oboru do PMZ. Podle dvou z respondentů je zavedení opatření snahou o unifikaci, která v rychle se měnícím světě a při regionálních specifikách není vhodným řešením. Jeden z respondentů jako důvod uvádí také to, že dosud neexistují odpovídající kvalifikace NSK.

5. Analýza ŠVP

5.1 Analyzovaná ŠVP pro obor vzdělání 63-41-M/02 Obchodní akademie

Pro analýzu ŠVP v oboru 63-41-M/02 Obchodní akademie byly vybrány následující školy; jedná se o členy Rady Asociace obchodních akademií a jedna z nich Gymnázium a OA Pelhřimov byla pilotní školou v projektech Pilot S a Kurikulum S, které se věnovaly implementaci kurikulární reformy ve školách.

Seznam škol

Název školy	Město	Školní vzdělávací program	Platnost od
Gymnázium a OA Pelhřimov, Jirsíkova 875	Pelhřimov	OA Pelhřimov – Podnikání a veřejná správa	1. 9.2017
Gymnázium a OA Pelhřimov, Jirsíkova 875	Pelhřimov	OA Pelhřimov – Multimédia a počítačová bezpečnost	1. 9.2017
OA Heroldovy sady,	Praha 10	Obchodní akademie	1. 9. 2016
Obchodní akademie, vyšší odborná škola cestovního ruchu a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Karlovy Vary, příspěvková organizace	Karlovy Vary	Ekonomika pro život	1. 9. 2009
Obchodní akademie a Vyšší odborná škola Příbram	Příbram	63-41-M/02 Obchodní akademie	1. 9. 2012
Obchodní akademie Olomouc	Olomouc	Obchodní akademie Olomouc	1. 9. 2012
Hotelová škola, Obchodní akademie a Střední průmyslová škola Teplice, příspěvková organizace, Benešovo náměstí 1/604,	Teplice	Obchodní akademie se zaměřením na cizí jazyky	1. 9. 2015

Tabulka 7: Seznam škol - analýza ŠVP 63-41-M/02

ŠVP jsou platné od 1. 9. 2009 až 1. 9. 2016, inovace jsou provedeny spíše formou drobného přepracování s ohledem na aktuální obsah výuky.

Gymnázium a OA Pelhřimov

Obor 63-41-M/02 Obchodní akademie má v ŠVP zařazena dvě odborná zaměření:

Podnikání a veřejná správa a Multimédia a počítačová bezpečnost

Podnikání a veřejná správa

Ve 3. a 4. ročníku jsou do učebního plánu zařazeny předměty odborné specializace:

Předmět učební praxe, který se vyučuje formou fiktivní firmy ve speciálně vybavené učebně k tomuto účelu speciálně vybavené. Obsah předmětu je tvořen ve spolupráci se sociálními partnery, zohledňuje tedy požadavky reálné praxe;

Integrovaný ekonomický předmět představuje systém vzájemně propojených poznatků z odborných i všeobecně vzdělávacích předmětů.

Výuka je v průběhu celého studia systematicky doplňována praktickými aktivitami. Žáci jsou zapojováni do reálných akcí odborného charakteru, a to ve spolupráci se sociálními partnery.

Do 3. a 4. ročníku jsou podle zájmu žáků zařazeny volitelné předměty: konverzace v anglickém jazyce, konverzace v německém jazyce, cvičení z matematiky, společenskovední základ, odborný ekonomický předmět, cvičení z informačních technologií. Na základě konkrétního zájmu žáků je zařazován i seminář z odborného ekonomického předmětu. Nabídka volitelných předmětů se může měnit podle vývoje legislativy vztahující se k maturitním zkouškám.

Multimédia a počítačová bezpečnost

V rámci tohoto odborného zaměření škola využívá disponibilní hodiny zejména na odborné předměty účetnictví, informační a komunikační technologie, základy programování, písemná a elektronická komunikace, právo, integrovaný ekonomický předmět a předmět praxe v rozsahu 4 týdenní vyučovací hodiny.

Do 3. a 4. ročníku jsou podle zájmu žáků zařazeny volitelné předměty: konverzace v anglickém jazyce, konverzace v německém jazyce, cvičení z matematiky, společenskovední základ, odborný ekonomický předmět, cvičení z informačních technologií. Na základě konkrétního zájmu žáků bude zařazován i seminář z odborného ekonomického předmětu. Nabídka volitelných předmětů se může měnit podle vývoje legislativy vztahující se k maturitním zkouškám.

Disponibilní hodiny škola využívá na posílení všeobecných předmětů (matematika) i odborných předmětů.

Praktické vyučování je v rámci každého zaměření realizováno jako odborná praxe formou povinného předmětu fiktivní firma³. Žáci se v rámci tohoto předmětu seznamují s konkrétními podmínkami podnikání, zakládají vlastní fiktivní firmy podle svého podnikatelského plánu a platných právních předpisů, hospodaří, účastní se se svojí firmou veletrhu FIF a nakonec ukončují podnikání, sestavují účetní výkazy a zjišťují hospodářský výsledek. Aby byl podíl praktického vyučování v souladu s požadavky sociálních partnerů, je praktické vyučování průběžně doplňováno dalšími aktivitami, ve kterých žáci prakticky zajišťují konkrétní činnosti, jako např. prezenci účastníků veřejných konferencí, prezentaci školy na veřejnosti, dny otevřených dveří, organizují soutěže a přehlídky ve škole, provádějí a zpracovávají výsledky statistických zkoumání a průzkumů.

Přehled využití disponibilních hodin

Zaměření: Podnikání a veřejná správa

Posílení všeobecně vzdělávací části – cizí jazyky 6 hodin, dějepis 1 hodina, matematika 4 hodiny, český jazyk a literatura 2 hodiny, informační technologie 5 hodin.

Posílení odborné části - písemná a elektronická komunikace 2 hodiny, odborný obsahový okruh podnik, podnikové činnosti 3 hodiny, odborný obsahový okruh finance, daně, účetnictví 9 hodin, odborný obsahový okruh tržní ekonomika, národní a světová ekonomika 2 hodiny. Volitelné předměty celkem 6 hodin.

³ Školy často uvádí název předmětu "fiktivní firma" ale je možné, že obsah předmětu není v souladu s pojetím CEFIF.

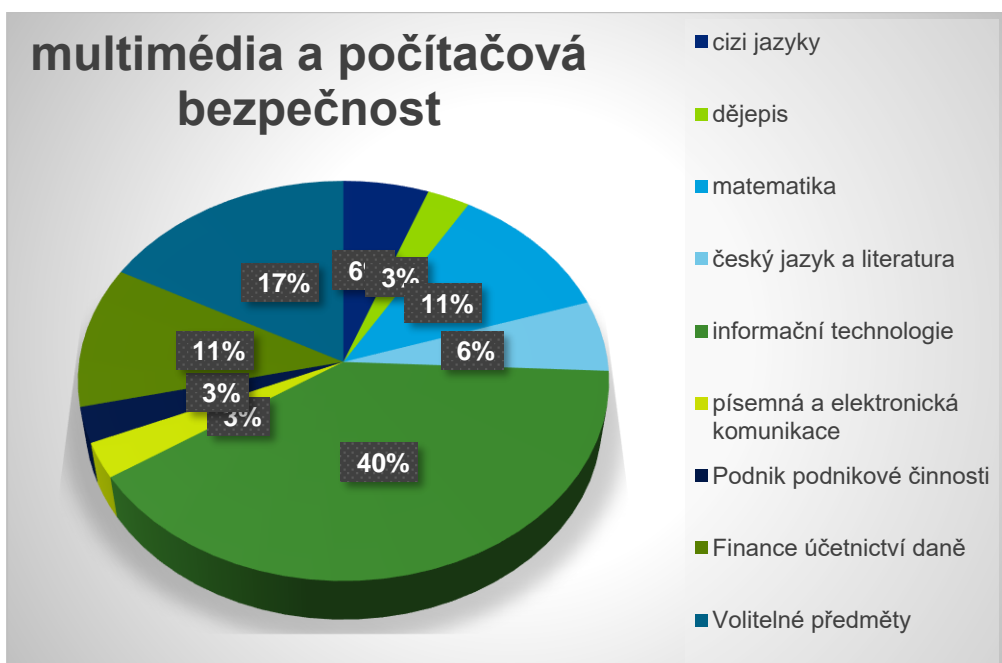

Graf 7: Využití disp. hodin – ŠVP G a OA Pelhřimov 1

Zaměření: Multimédia a počítačová bezpečnost

Posílení všeobecně vzdělávací části - cizí jazyky 2 hodiny, dějepis 1 hodina, matematika 4 hodiny, český jazyk a literatura 2 hodiny, 14 hodin na předměty vzdělávací oblasti informační a komunikační technologie.

Posílení odborné části- písemná a ústní komunikace 1 hodina, podnik, podnikové činnosti, řízení podniku 1 hodina, finance, daně, finanční trh 4 hodiny. Volitelné předměty 6 hodin.

Graf 8: Využití disp. hodin – ŠVP G a OA Pelhřimov 2

Závěrem je možné konstatovat, že škola využila disponibilní hodiny ze 14 % až 40 % dle uvedeného zaměření. Ostatní hodiny jsou využity proporcionálně na další oblasti vzdělávání.

OA Heroldovy sady, Praha 10

Název ŠVP: Obchodní akademie

ŠVP 63-41-M/02 Obchodní akademie je obsahově zaměřen na mezinárodní vztahy, i když ve vlastním ŠVP zaměření neuvádí. Ve výuce ekonomiky jsou zdůrazněna obchodní témata, dostatečně je dotována výuka angličtiny, do níž jsou zařazeny lekce z oblasti obchodní angličtiny, a je posílena výuka cizojazyčné písemné komunikace. Zaměření se promítá i do témat projektových prací, do účetnictví a do ostatních odborných předmětů.

Znalosti žáků jsou prakticky aplikovány, a to zejména v předmětu studentská firma⁴ a v projektových dnech.

Obchodní akademie ale nezapomíná ani na všeobecné vzdělání. Každý žák absolvuje výuku anglického a jednoho dalšího jazyka (německý, francouzský, španělský, ruský). V maturitním jazyce jsou žáci vedeni tak, jak vyžadují požadavky zkoušek podle mezinárodních certifikátů. Žáci běžně pracují s informačními technologiemi, které jsou využívány ve výuce.

Velká většina žáků pokračuje ve studiu na vysokých či vyšších odborných školách ekonomického zaměření.

Výuka je organizována podle celostátně platných rámcových vzdělávacích programů. Na tvorbě těchto programů se zástupci školy autorsky podíleli, někteří vyučující jsou autory učebnic či článků do odborných časopisů.

Na oboru obchodní akademie jsou zařazeny do výuky volitelné předměty. Nabídka volitelných předmětů se týká 2., 3. a 4. ročníku. Žáci si vybírají především ty předměty, které je zajímají, a získané znalosti a vědomosti zároveň využijí u maturitní zkoušky.

Ve 2. ročníku si mohou volit předmět projektový seminář např. ze zeměpisu, přírodních věd, ekonomiky, společenských věd, informatiky, dějepisu, zbožíznalství.

⁴ Jedná se o fiktivní firmu, ve škole je organizována JA studentská společnost

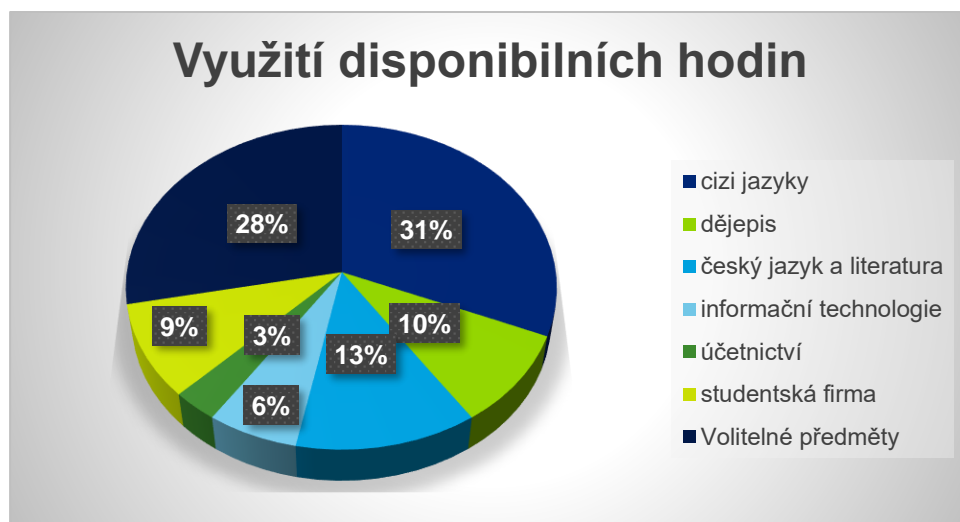
Ve 3. ročníku mohou žáci volit např. předměty k jazykovému certifikátu FCE, soukromé podnikání, ekonomické simulace, zeměpis cestovního ruchu, dějepisný seminář, matematiku, webové technologie, konverzaci v druhém cizím jazyce.

Ve 4. ročníku si pak volí semináře s ohledem na zaměření své maturitní zkoušky. Jedná se o seminář z matematiky, IKT, z druhého cizího jazyka a společenskovední seminář.

Praktické vyučování škola realizuje ve třetím ročníku v předmětu podnikání OSVČ, ve čtvrtém ročníku jako učební praxi formou žákovské firmy. Ve třetím ročníku žáci absolvují dvoutýdenní praxi v reálných firmách a institucích.

Přehled využití disponibilních hodin

Posílení všeobecně vzdělávací části - český jazyk a literatura 4 hodiny, dějepis 3 hodiny, jazykové vzdělávání 10 základy společenských věd 2 hodiny, informační a komunikační technologie 2 hodiny, **posílení odborné části** - účetnictví 1 hodiny, studentská firma 2 hodiny, volitelné předměty 9 hodin. Celkem 33 hodin.

Graf 9: Využití disp. hodin – ŠVP OA Heroldovy sady

Závěrem je možné konstatovat, škola využila disponibilní hodiny téměř z 30% na rozvoj cizích jazyků a na volitelné předměty.

OA, VOŠ cestovního ruchu a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Karlovy Vary

Školní vzdělávací program s názvem Ekonomika pro život v denní formě studia

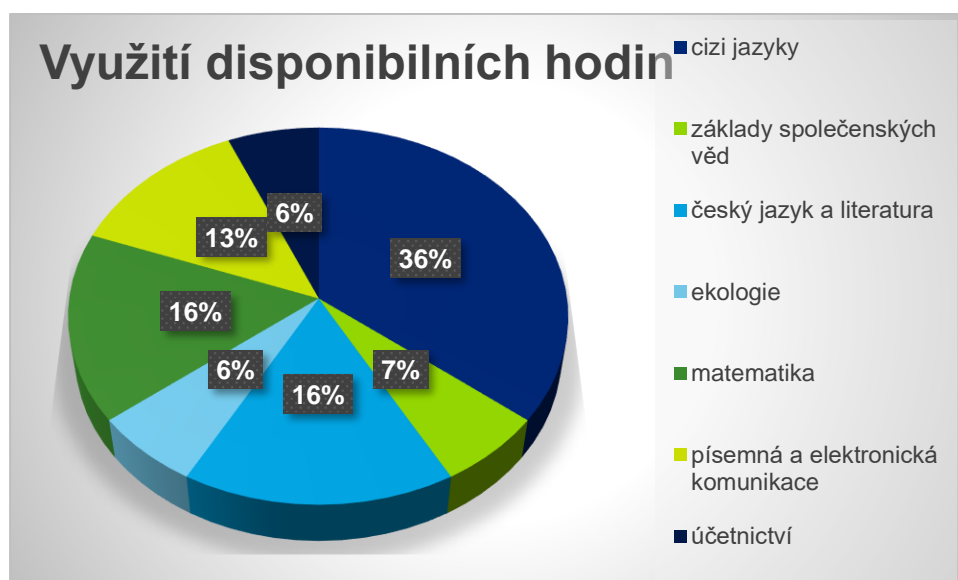
V oboru žáci studují anglický a německý jazyk. Prvním cizím jazykem je míněn jazyk, který se žák učil na ZŠ a v jehož studiu pokračuje na škole střední.

Ve 3. a 4. ročníku jsou do učebního plánu zařazeny výběrové (volitelné) předměty: konverzace v anglickém jazyce, konverzace v německém jazyce, ekonomická cvičení, matematický seminář a ekonomie. Žák si vybere ve 3. i 4. ročníku dva z nich s hodinovou dotací po 2 hodinách týdně.

Odborná praxe je prováděná ve 3. a 4. ročníku v předmětu Fiktivní firma (viz pozn. pod čarou č. 1), 2 hodiny týdně za celou dobu studia.

Přehled využití disponibilních hodin

Česky jazyk 5 hodin, 1. cizí jazyk 6 hodin, 2. cizí jazyk 5 hodin, základy společenských věd 2 hodiny, ekologie 2 hodiny, matematika 5 hodin, písemná a elektronická komunikace 4 hodiny, účetnictví 2 hodiny. Celkem 31 hodin.

Graf 10: Využití disp. hodin – ŠVP OA a VOŠ Karlovy Vary

Závěrem je možné konstatovat, že škola využila disponibilní hodiny na rozvoj výuky cizích jazyků, na matematiku, český jazyk a literaturu a písemnou a elektronickou komunikaci.

Obchodní akademie a Vyšší odborná škola Příbram

Název ŠVP: 63-41-M/02 Obchodní akademie

Poskytuje kvalitní odborné vzdělání, rozšiřuje a prohlubuje vzdělání všeobecné. Těžiště oboru spočívá v ŠVP v předmětech ekonomika, účetnictví, informační technologie a její aplikace, obchodní korespondence, právo a dva světové jazyky. O svém zaměření rozhoduje žák od 3. ročníku volbou z volitelných předmětů, kterými jsou konverzace ve vybraném cizím jazyce ve třetím a čtvrtém ročníku a obchodní korespondence ve vybraném cizím jazyce ve čtvrtém ročníku. Další skupina volitelných předmětů ve čtvrtém ročníku vychází z potřeb přípravy žáků na maturitní zkoušku.

Praktická výuka se uskutečňuje v předmětech fiktivní firma (žáci simulují činnosti firmy od jejího založení až po ukončení její činnosti a prezentaci na veletrhu fiktivních firem), cvičná kancelář, ekonomická a finanční cvičení. Odborná složka výuky je systematicky doplňována řadou dalších aktivit – přednášky odborníků, exkurze, projekty, soutěže. Od prvního ročníku jsou žáci také připravováni pro státní zkoušky v psaní na klávesnici PC, z cizího jazyka a ECDL.

Odborná praxe je zařazena ve 3. ročníku. Realizuje se kombinovaným způsobem - jednak výukou ve volitelných předmětech fiktivní firma nebo cvičná kancelář (v rozsahu 2 týdenní vyučovací hodiny - pozn. nejedná se tedy fakticky o odbornou praxi, má formu učební praxe), jednak souvislou praxí ve firmách nebo institucích v rozsahu 2 týdny.

Obsahové zaměření odborné praxe vychází z odborných předmětů. Zaměřuje se především na administrativní činnosti, komunikační dovednosti, řešení účetních případů, využívání informačních technologií. Žáci se seznamují s organizační strukturou firmy/instituce a s činnostmi jednotlivých úseků.

Žáci zpracovávají zprávu z praxe, kterou odevzdávají učitelům předmětu ekonomika. Její hodnocení je součástí klasifikace z tohoto předmětu. Obsah, rozsah a požadavky na formální zpracování této zprávy jsou žákům zadány před nástupem na praxi.

Praxe je zajištěna smlouvou mezi školou a firmou/institucí, jejíž součástí jsou i požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví při práci a personální zajištění praxe. Škola ustanovuje

vedoucího praxe, firma/instituce odborného garanta, který žáka během praxe vede. Za zajištění odborné praxe odpovídá učitel předmětu ekonomika ve 3. ročníku.

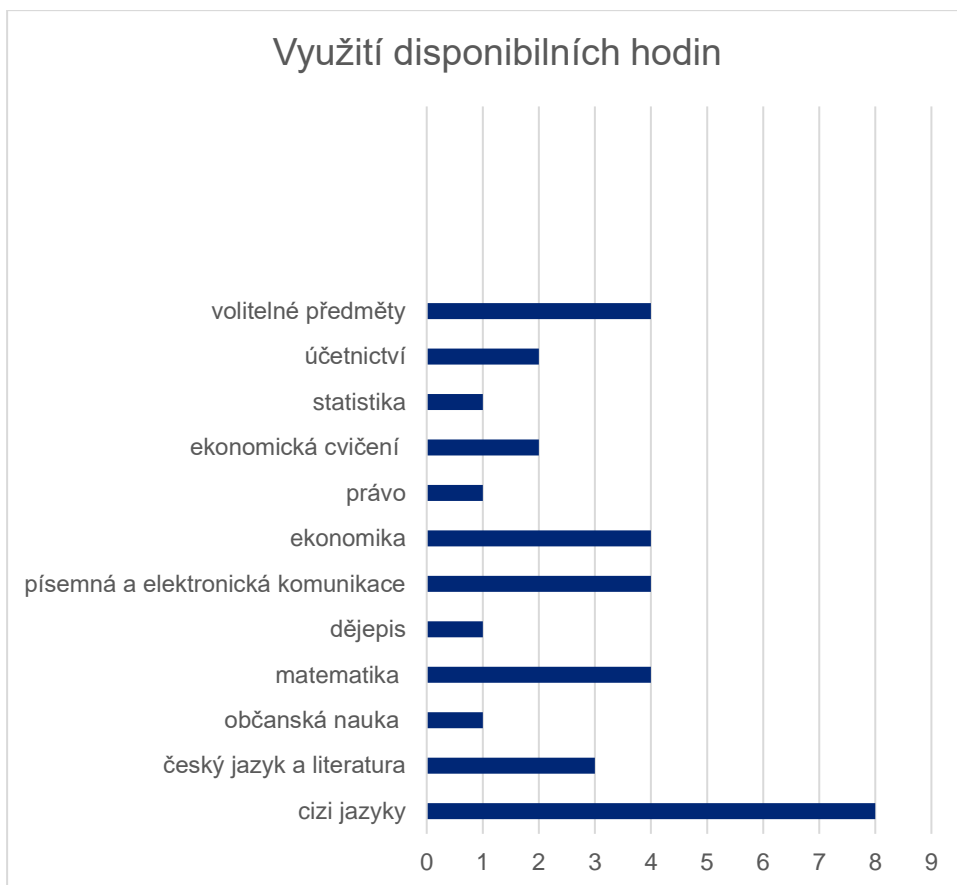
Vhodnou firmu/instituci pro vykonání praxe si žák vyhledá sám podle vlastního zájmu (pozn. tento způsob není z více důvodů doporučitelný), nebo požádá školu, a ta mu doporučí firmu z portfolia firem se školou dlouhodobě spolupracujících.

Mimo to mohou žáci absolvovat i odbornou praxi ve firmách v zahraničí (pozn. škola může uznat absolvovanou stáž v zahraničí jako splnění povinné odborné praxe). Ta probíhá v rámci mezinárodních projektů v programech Comenius a Leonardo da Vinci. Žáci ji vykonávají v párech, kombinovaných se žáky partnerských škol (Idar-Oberstein, Německo a Les Mureaux, Francie).

Přehled využití disponibilních hodin

Posílení všeobecně vzdělávací části - další/druhý cizí jazyk 6 hodin, konverzace v cizím jazyce 3 hodiny, korespondence v cizím jazyce 1 hodina. Občanská nauka 1 hodina, dějepis 1 hodina, seminář z dějepisu 2 hodiny, základy přírodních věd 2 hodiny, matematika 2 hodiny, hospodářské výpočty 1 hodina, seminář z matematiky 2 hodiny, společenská kultura 1 hodina, informační technologie 2 hodiny, seminář z informatiky 2 hodiny, statistika 2 hodiny.

Posílení odborných předmětů - obchodní korespondence 3 hodiny, ekonomická cvičení 2 hodiny a finanční cvičení 2 hodiny **Celkem 35 hodin.**

Graf 11: Využití disp. hodin – ŠVP OA a VOŠ Příbram

Závěrem je možné konstatovat, že škola využila disponibilní hodiny zejména pro posílení všeobecně vzdělávacích předmětů – cizí jazyky, dějepis, základy přírodních věd, matematika, společenská kultura, informační technologie a některých odborných ekonomických předmětů – obchodní korespondence, seminář z informatiky, statistika, hospodářské výpočty.

Obchodní Akademie Olomouc

Název ŠVP: Obchodní akademie Olomouc

Obor obchodní akademie je v rámci ŠVP rozpracován bez odborných zaměření. V období těsně před zpracováním ŠVP škola nabízela zaměření na bankovníctví, ale to se následně ukázalo neefektivní, protože žáci obtížněji nacházeli uplatnění na trhu práce.

Škola v rámci oboru nabízí kvalitní ekonomický základ s cílem snadného zapracování absolventů u zaměstnavatelů, pokud zaměstnavatel poptává specializaci.

Velký význam pro rozvoj žáků mají předměty, ve kterých si prakticky procvičují teoretické poznatky získané v průběhu vzdělávání. Část odborné praxe (pozn. mělo by se jednat spíše

o učební praxi) je proto realizována v předmětu práce ve fiktivní firmě, větší část odborné praxe probíhá v reálném prostředí. Žáci 3. a 4. ročníku absolvují odbornou praxi ve výrobních podnicích, v obchodních organizacích i v organizacích veřejné správy.

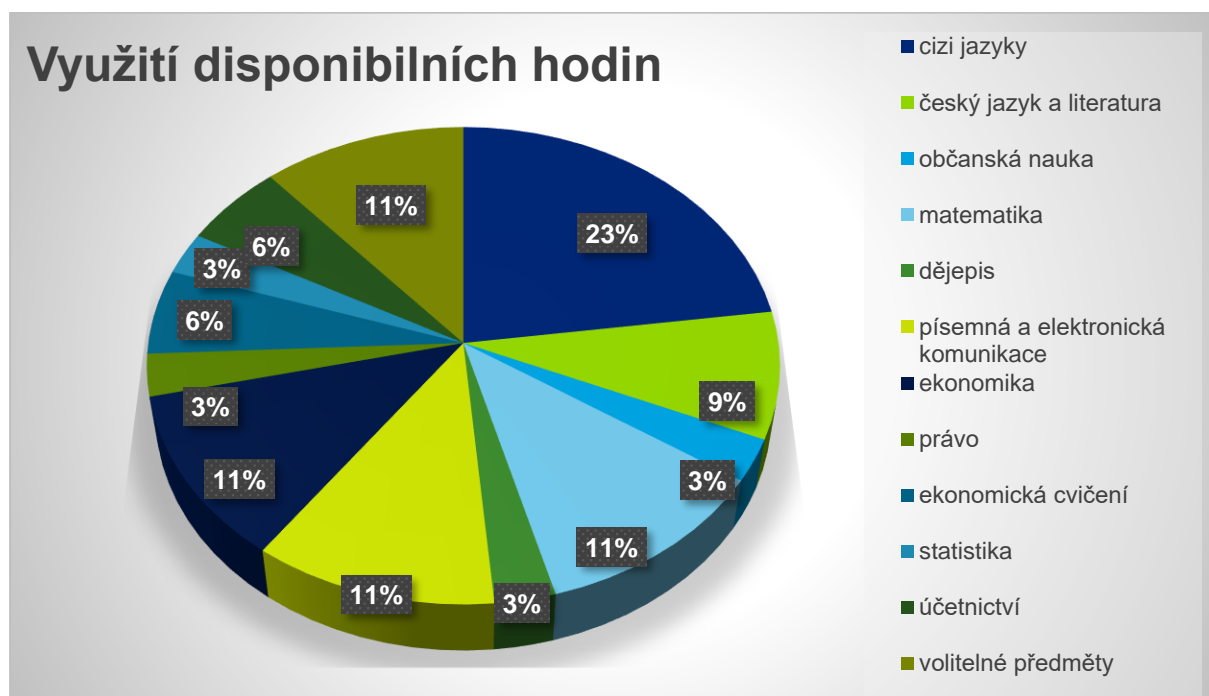
Praktické vyučování je ve škole řešeno primárně v rámci předmětu praxe ve 3. ročníku (dva týdny), ve 4. ročníku v předmětu praxe (jeden týden) a v předmětu FIF 2 hodiny týdně.

V rámci odborných předmětů např. ekonomika a právo jsou pořádány odborné exkurze.

Spolupráce se sociálními partnery je dále zprostředkována v rámci Školské rady školy, členové rady jsou informováni o aktivitách, záměrech, koncepci školy a diskutují o potřebách sociálních partnerů a školy s cílem zabezpečit komplexní provázanost výuky a odborné přípravy žáků.

Přehled využití disponibilních hodin

Posílení všeobecně vzdělávací části - český jazyk a literatura 3, první cizí jazyk 4, další cizí jazyk 4, občanská nauka 1, dějepis 1, matematika 4, posílení **odborné části** písemná a elektronická komunikace 4, ekonomika 4, právo 1, ekonomická cvičení 2, statistika 1, účetnictví 2, volitelné předměty 4, tj. **celkem 35 disponibilních hodin**.

Graf 12: Využití disp. hodin – ŠVP OA Olomouc

Závěrem je možné konstatovat, že škola nejvíce disponibilních hodin využila na podporu výuky cizích jazyků, matematiky, ekonomiky a písemné a elektronické komunikace a na volitelné předměty.

Hotelová škola, Obchodní akademie a Střední průmyslová škola Teplice

Název ŠVP: Obchodní akademie se zaměřením na cizí jazyky

Název ŠVP má v sobě přímo zakomponováno zaměření na cizí jazyky. Hodinová dotace pro výuku cizích jazyků je navýšena o 13 hodin oproti minimální stanovené hodinové dotaci v RVP.

Na základě příkazních smluv dochází u těchto partnerů k vykonávání povinné odborné praxe. Součástí výuky je odborná praxe, kterou žáci vykonávají na reálných pracovištích.

Sociální partneři umožňují exkurze na svých pracovištích, provádějí besedy a přednášky.

Sociální partneři poskytují škole zpětnou vazbu prostřednictvím hodnotících dotazníků, v nichž se na závěr praxe vyjadřují ke kompetencím praktikantů a sdělují své další požadavky na vzdělávací proces a jeho inovace.

Mezi hlavní sociální partnery patří především firmy a instituce, ve kterých pracují absolventi školy, Úřad práce v Teplicích, Magistrát města Teplice, Lázně Teplice a dalších institucí.

Přehled využití disponibilních hodin:

Ve vzdělávacím programu jsou disponibilní hodiny využity proporcionálně pro všechny předměty kromě přírodovědného vzdělávání.

5.1.1 Závěry pro obor 63-41-M/02 Obchodní akademie

Závěrem je možné konstatovat, že školy využily v ŠVP disponibilní hodiny následovně:

2 ze 7 analyzovaných ŠVP mají ve svém obsahu uvedeno odborné zaměření,

1 škola uvádí zaměření pouze na svých webových stránkách, nikoli v ŠVP.

Školy využily disponibilní hodiny k posílení matematiky v průměru 8% využitých disponibilních hodin, výuku českého jazyka v průměru 8%, výuku cizích jazyků v průměru 25%, informačních technologií v průměru 10% a odborných ekonomických předmětů 10%.

5.2 Analyzovaná ŠVP pro obor vzdělání 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání

Pro analyzovanou ŠVP v oboru 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání byly vybrány následující školy:

Seznam škol

Název školy	Město	Školní vzdělávací program	Platnost od
Střední průmyslová škola, příspěvková organizace	Ostrava-Vítkovice,	Management ve strojírenství	1. 9. 2016
Střední odborná škola stavební a zahradnická,	Praha 9	Management ve stavebnictví	1. 9. 2009
Soukromá podřipská střední odborná škola a střední odborné učiliště o.p.s.	Roudnice nad Labem	Management obchodu	1. 9. 2014
Střední škola dopravy, obchodu a služeb	Moravský Krumlov	Ekonomika a podnikání	1. 9. 2008
Střední odborná škola Nové Město na Moravě	Nové Město na Moravě	Ekonomika a podnikání	1. 9. 2012
Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Písek	Písek	Obchodně podnikatelská činnost	1. 9. 2009
Střední škola obchodu, gastronomie a designu PRAKTIK s. r. o. Olomouc	Olomouc	ŠVP se zaměřením na Účetní a daňový specialista, Cestovní ruch a Bankovníctví a pojišťovnictví	1. 9. 2014

Tabulka 8: Seznam škol - analýza ŠVP 63-41-M/01

Střední průmyslová škola, Ostrava – Vítkovice, příspěvková organizace, Zengrova 1, 703 00

Název ŠVP: Management ve strojírenství

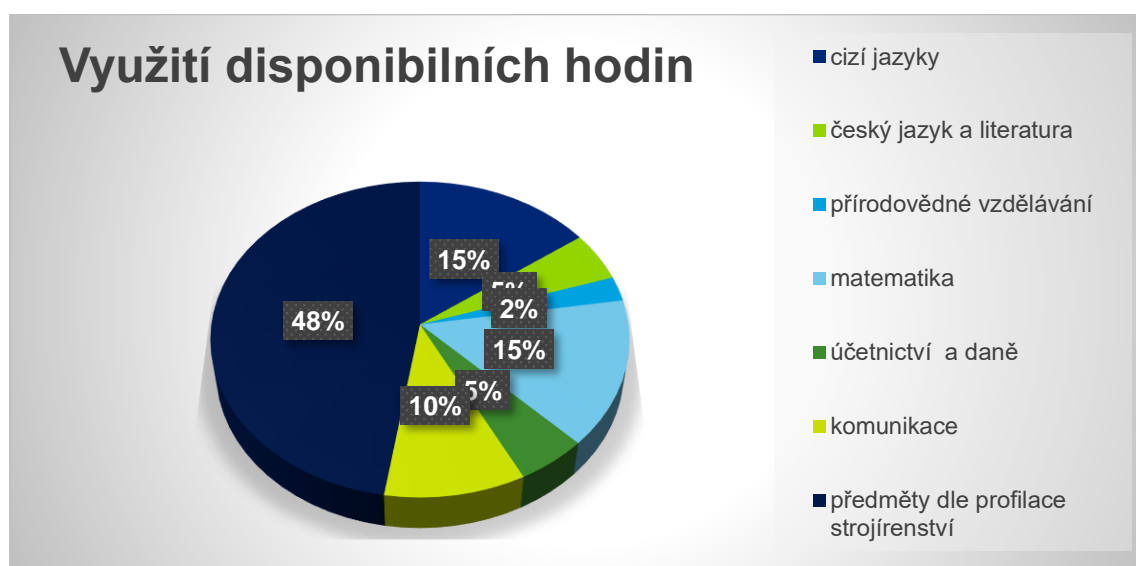
Vzdělávací program připravuje žáky pro výkon činností středních ekonomických pracovníků v oblasti strojírenství v různých manažerských funkcích

Disponibilní hodiny jsou věnovány především profilaci absolventů do oblasti strojírenství. Jsou zde zahrnuty předměty strojírenství, technické kreslení, základy výroby, ve kterých se žáci seznamují popisu s problematikou strojírenství. Získávají dovednosti ke zvládnutí čtení technické dokumentace, kreslení technických výkresů a základů výrobních procesů.

Za účelem rozvoje praktických dovedností je zařazen předmět praxe, vyučovaný dle platného učebního plánu. Do druhého a třetího ročníku je zařazena povinná 14-denní odborná praxe (květen/červen) v reálných pracovních podmínkách firem.

Přehled využití disponibilních hodin

Posílení všeobecně vzdělávací části: cizí jazyky – 6 hodin, český jazyk a literatura – 2 hodiny, přírodovědné vzdělávání 1 hodina, matematika - 6 hodin, účetnictví a daně – 2, komunikace 4 hodiny, celkem 19 hodin škola využívá na **posílení odborné zaměření strojírenství** – strojírenství, technické kreslení, základy výroby, hospodářský zeměpis.

Tabulka 9: Využití disp. hodin - ŠVP SPŠ Ostrava

Závěrem lze konstatovat, že škola využívá celkem 49% disponibilních hodin na odborné zaměření strojírenství v souladu s požadavky RVP.

Střední odborná škola stavební a zahradnická, Praha 9, Učňovská 1, Učňovská 100/1, Praha 9

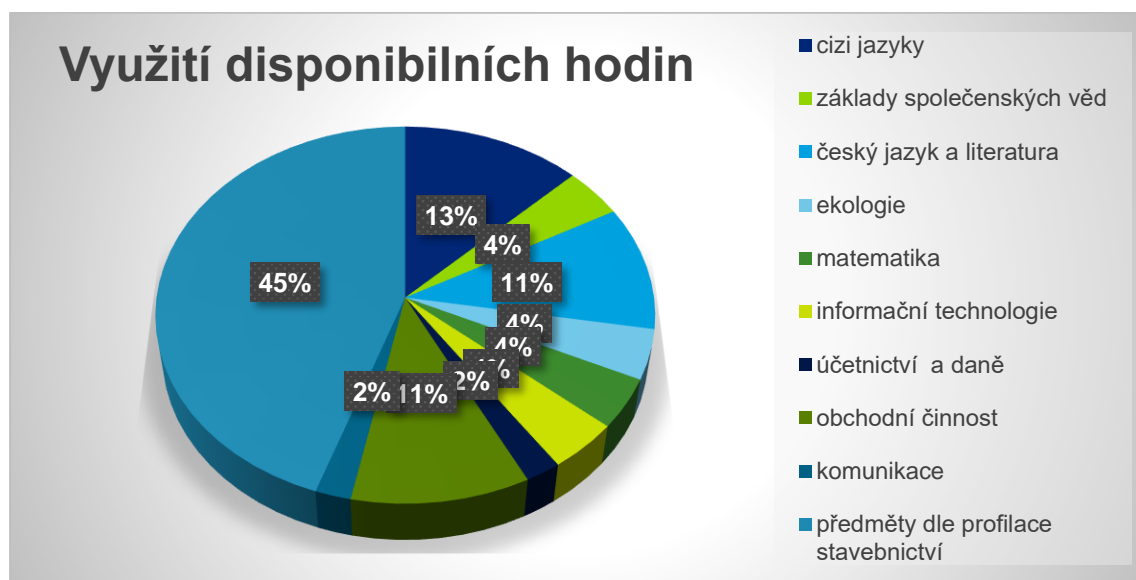
Název ŠVP: Management ve stavebnictví

ŠVP připravuje žáky v oblasti ekonomické i stavební pro činnost pracovníků zabezpečujících ekonomické, obchodní, správní a administrativní agendy stavebních podniků všech právních forem, ale zejména v malém a středním podnikání.

Přednostně jsou připraveni pro výkon povolání administrativního charakteru ve stavebních podnicích všech typů a velikostí. Mohou pracovat jako ekonomové na všech úrovních, jsou schopni zastávat funkce ve středním managementu. Budou schopni také pracovat jako asistenti nebo organizační pracovníci. Vzhledem k rozsahu vzdělání mohou pracovat i ve státní správě, bankách, pojišťovnách, marketingových agenturách.

Přehled využití disponibilních hodin

Disponibilní hodiny z RVP jsou rozloženy do všeobecně vzdělávací složky, například do předmětu matematika, cizí jazyky, informační technologie, v odborné složce do předmětů pozemní stavitelství, stavební materiály, technická dokumentace, aplikovaná výpočetní technika, řízení jakosti, praxe.

Tabulka 10: Využití disp. hodin - ŠVP SOŠ SZ Praha 9

Závěrem je možné konstatovat, že škola v rámci tohoto ŠVP využívá disponibilních hodin téměř z 45% na odborné zaměření v souladu s požadavky RVP.

Soukromá podřípská střední odborná škola a střední odborné učiliště o.p.s., Roudnice nad Labem

Název ŠVP: Management obchodu

Ve škole je organizována 14 denní odborná praxe (1. - 3. ročník) na reálných pracovištích zaměstnavatelů.

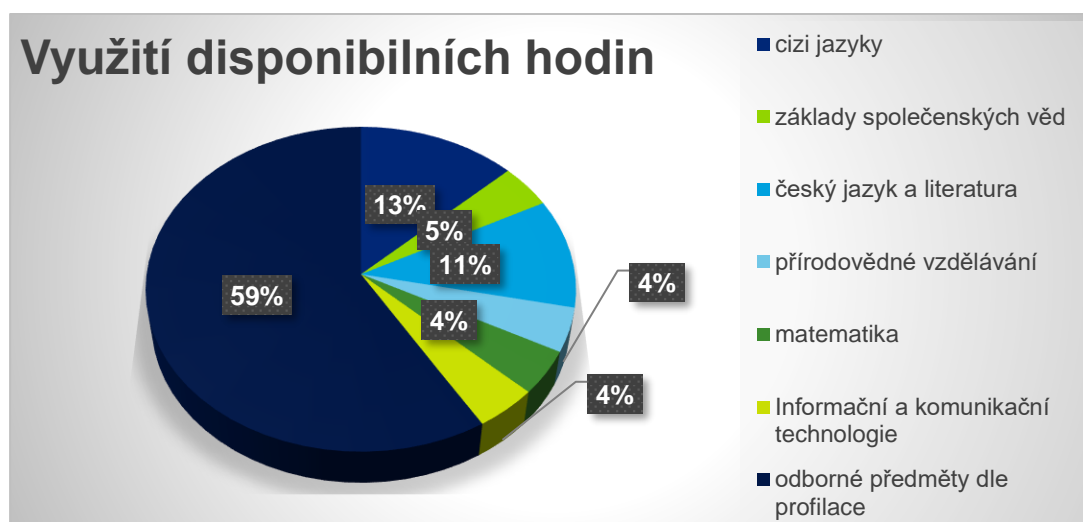
Cílem předmětu praxe ve druhém ročníku je rozvíjet poznatky, které žáci získali v ekonomických předmětech, ekonomické myšlení číselným zobrazením ekonomických jevů, vztahů a vazeb mezi nimi, naučit je aplikovat teoretické vědomosti na praktické příklady a situace vznikající při podnikatelské činnosti. Žáci pracují s programy v PC - účetnictví, mzdy a personalistika.

Ve 3. ročníku je zařazen předmět Praxe - JA FIRMA v rozsahu 3 hodin vyučovacích hodin týdně.

Vyučující zvolí, zda bude předmět vyučovat jako tzv. fiktivní firmu, nebo jako výukový program Junior Achievement.

Přehled využití disponibilních hodin

Disponibilní hodiny z RVP jsou rozloženy do všeobecně vzdělávací složky, například do předmětu matematika, cizí jazyky, informační technologie, v odborné složce do předmětů ekonomika, podnikání, obchodní činnost, praxe, právo, obchod.

Tabulka 11: Využití disp. hodin - ŠVP SOŠ a SOU Roudnice nad Labem

Závěrem lze konstatovat, že škola 59% disponibilních hodin využívá na odborné zaměření obchod, v souladu s požadavky RVP. Menší část disponibilních hodin využívá na podporu výuky cizích jazyků a dalších všeobecně vzdělávacích předmětů.

Střední škola obchodu, dopravy a služeb Moravský Krumlov

Název ŠVP: Ekonomika a podnikání

Do učebního plánu jsou zařazeny předměty odborného zaměření, které vytvářejí zaměření na výrobu a obchodování s komoditami:

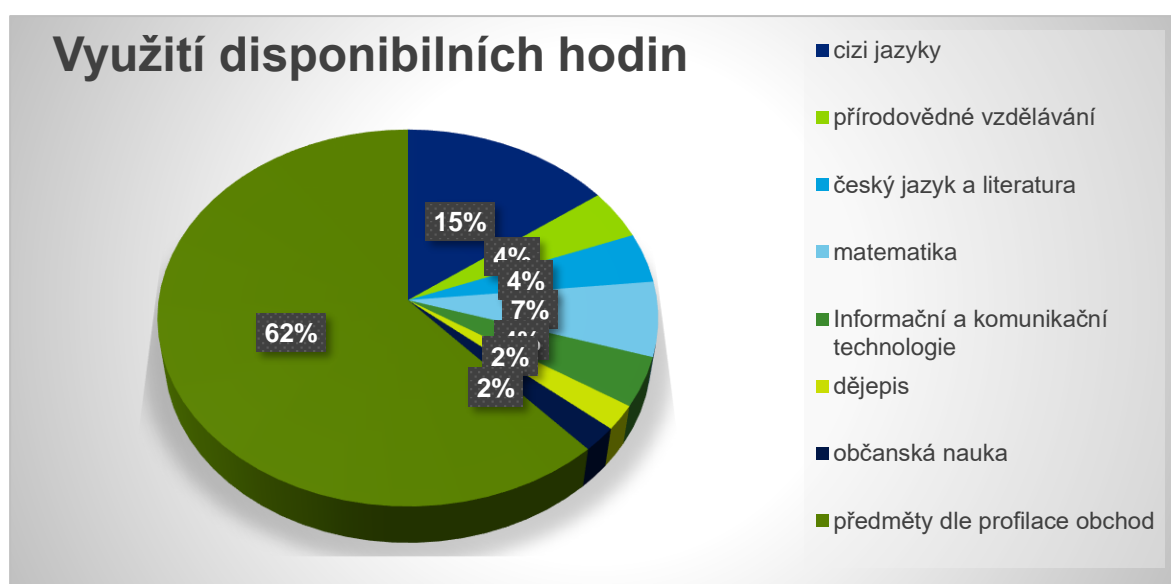
- zbožíznalství,
- cvičení z účetnictví, který se vyučuje v odborné počítačové učebně
- praxe, která se vyučuje formou fiktivní firmy v odborné učebně.

Obsah předmětu praxe je koncipován ve spolupráci se sociálními partnery, zohledňuje tedy požadavky reálné praxe.

Výuka je v průběhu celého studia systematicky doplňována zapojováním žáků do reálných akcí odborného charakteru, a to ve spolupráci se sociálními partnery.

Přehled využití disponibilních hodin

Posílení všeobecně vzdělávací části – český jazyk 3 hodiny, cizí jazyky 7 hodin, přírodovědné vzdělávání 2 hodiny, matematika 3 hodiny, informační technologie 4 hodiny, **posílení v rámci odborné profilace**: ekonomika 2 hodiny, obchodní činnosti 1 hodina, účetnictví a daně 6 hodin, komunikace 2 hodiny, zbožíznalství, praxe fiktivní firma, cvičení z účetnictví, hospodářský zeměpis a konverzace v cizím jazyce celkem 15 hodin. Celkem odborné zaměření 26 hodin.

Tabulka 12: Využití disp. hodin - ŠVP SŠ ODS Moravský Krumlov

Závěrem je možné konstatovat, že škola využívá 62 % z disponibilních hodin na předměty odborné profilace. Další hodiny využívá například na posílení výuky cizích jazyků, matematického vzdělávání a informačních a komunikačních technologií.

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Písek

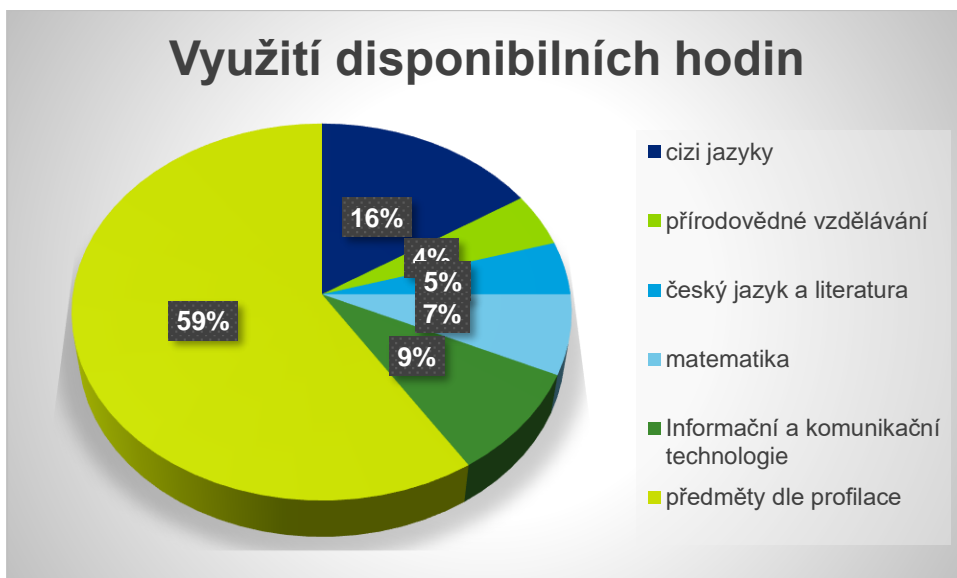
Název ŠVP: Obchodně podnikatelská činnost

Obsah odborného vzdělávání tvoří především předměty ekonomického zaměření – ekonomika, účetnictví, cvičení z účetnictví, písemná a elektronická komunikace, právní nauka, marketing a management, hospodářský zeměpis, dále učivo ze základů obchodování – obchodní provoz, propagace, psychologie, učivo týkající se vzdělávání v informačních technologiích.

Profilující učivo je zaměřeno na poskytování služeb nebo na prohloubení vědomostí a dovedností podnikatelské praxe a obchodu. V rámci tohoto odborného zaměření mají žáci možnost od 2. ročníku volit z předmětů cestovní ruch, základy gastronomie, práce ve fiktivním podniku.

Přehled využití disponibilních hodin

Posílení všeobecně vzdělávací části: cizí jazyky 8 hodin, dějepis 3 hodiny, právní nauka 1 hodina, ekologie 1 hodina, občanská nauka 1, seminář z českého jazyka 4 hodiny, **posílení odborné části:** ekonomika 2 hodiny, účetnictví 5 hodin, obchodní činnosti 4 hodiny, komunikace 3 hodiny, volitelné předměty 8 hodin.

Tabulka 13: Využití disp. hodin - ŠVP SOU Písek

Závěrem je možné konstatovat, že škola 43 % z disponibilních hodin využívá pro předměty odborné profilace, např. cvičení z účetnictví, obchodní provoz anebo marketing management.

Střední škola obchodu, gastronomie a designu PRAKTIK s. r. o. Olomouc

Název ŠVP:

Škola má zpracován učební plán pro tři zaměření

Účetní a daňový specialista
Bankovníctví a pojišťovnictví
Cestovní ruch

Praktické vyučování

Náplní praxe je seznámení žáků s reálnými pracovišti tak, aby poznali organizaci výroby, řízení výrobního procesu, strukturu nevýrobní organizace a hlavní úkoly daného pracoviště.

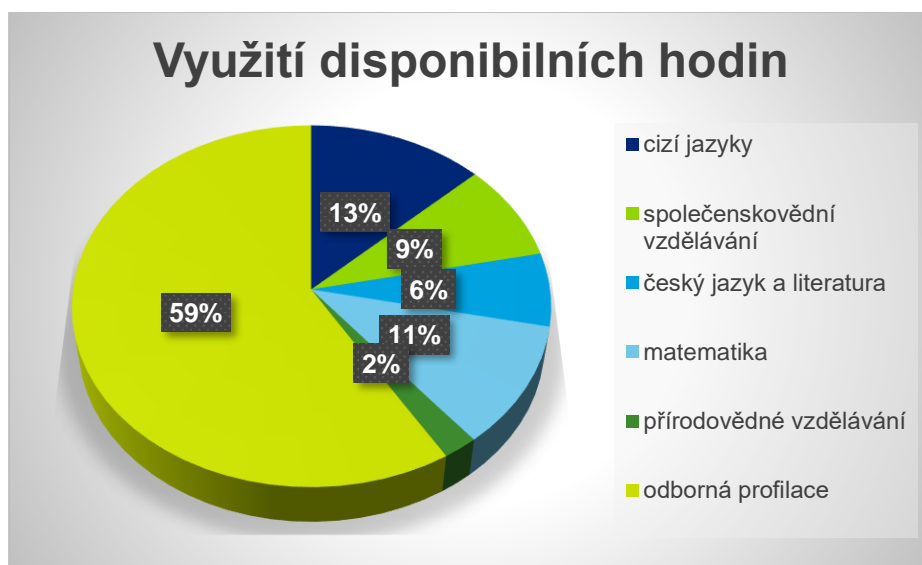
O průběhu praxe si žáci vedou záznam. Zde dokumentují průběh praxe, výčet vlastních činností, na jejichž základě vypracují podrobnou zprávu. Výsledky praxe jsou hodnoceny v rámci odborných předmětů.

Za zajištění odborné praxe zodpovídají učitelé odborných předmětů v koordinaci s třídním učitelem.

Přehled využití disponibilních hodin

Posílení všeobecně vzdělávací části: cizí jazyky 6 hodin, společenskovední vzdělávání 4 hodiny, přírodovědné vzdělávání 1 hodina, matematické vzdělávání 5, **posílení odborné části:** ekonomika 4 hodiny, účetnictví 3 hodiny, obchodní činnosti 2 hodiny, komunikace 4 hodiny, odborné zaměření 14 hodin například předměty bankovníctví, pojišťovnictví a učební praxe.

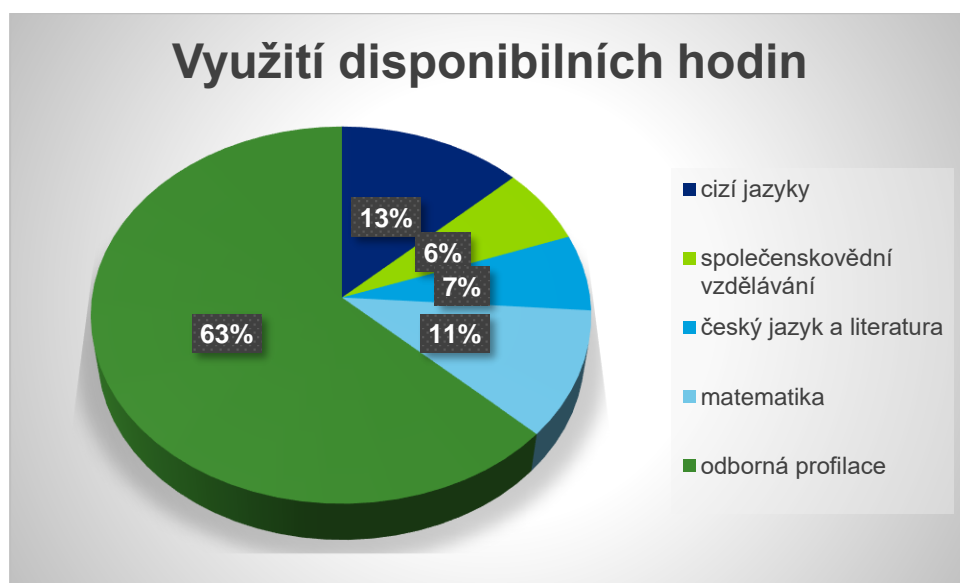
Bankovníctví a pojišťovnictví

Tabulka 14: Využití disp. hodin - ŠVP SŠ OGD Olomouc 1

Přehled využití disponibilních hodin

Posílení všeobecně vzdělávací části: cizí jazyky 6 hodin, společenskovední vzdělávání 3 hodiny, matematické vzdělávání 5, **posílení odborné části:** ekonomika 2 hodiny, účetnictví 4 hodiny, obchodní činnosti 6 hodiny, komunikace 4 hodiny, odborné vzdělávání 15 hodin, například předměty účetnictví, daně a učební praxe, cvičení daně a účetnictví.

Tabulka 15: Využití disp. hodin - ŠVP SŠ OGD Olomouc 2

Závěrem je možné konstatovat, že škola využila v obou uvedených zaměřeních cca 60% z fondu disponibilních hodin uvedených v RVP pro předměty odborného zaměření. Další disponibilní hodiny jsou využity na posílení výuky zejména cizích jazyků a matematiky.

5.2.1 Závěry pro obor 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání.

Závěrem je možné zdůraznit, že ve sledovaných školách jsou disponibilní hodiny využívány z 60% na odbornou profilaci v souladu s požadavky RVP Ekonomika a podnikání. Další hodiny z disponibilních hodin využívají školy dle popisu v ŠVP na posílení například matematického vzdělávání (v průměru 13%), společenskovědního vzdělávání (v průměru 5%), přírodovědného vzdělávání (v průměru 4%) nebo pro výuku cizích jazyků (v průměru 14%).

5.3 Požadavky zaměstnavatelů

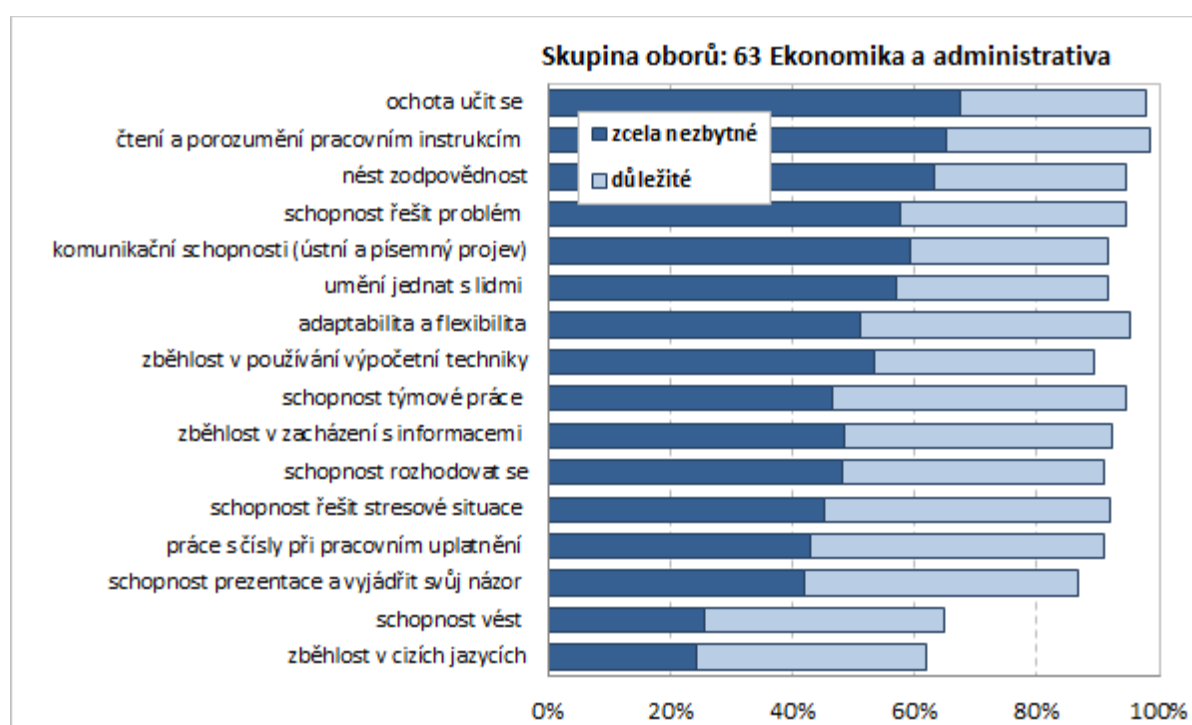
Pro plynulý přechod absolventů ze škol na trh práce je důležité, aby absolventi byli připraveni především na požadavky a potřeby budoucích zaměstnavatelů a aby jejich znalosti, schopnosti a dovednosti (tzv. kompetence) co nejvíce a co nejpřesněji odpovídaly tomu, co od

nich potenciální zaměstnavatelé očekávají. Kompetence lze přitom rozdělit na profesní a klíčové (měkké).

Profesní kompetence jsou úzce svázány s konkrétní odborností a jejich zvládnutí umožňuje, případně usnadňuje výkon určitých profesí či povolání. Klíčové kompetence jsou pojímány jako kombinace znalostí, dovedností a postojů, které všichni potřebují ke svému osobnímu naplnění a rozvoji, k aktivnímu občanství, sociálnímu začlenění i pro pracovní život.

Z výsledků šetření zaměstnavatelů plyne, že zaměstnavatelé absolventů z oblasti ekonomiky (skupiny oborů 63 Ekonomika a administrativa a 64 Podnikání v oborech) nejčastěji upřednostňují u zaměstnanců vyváženost mezi profesními a klíčovými dovednostmi.

Důležitost klíčových kompetencí podle zaměstnavatelů (v % odpovědí)

Graf 13: Důležitost klíčových kompetencí podle zaměstnavatelů

Pozn.: Řazeno podle váženého průměru, tj. celkové důležitosti

Obecně s tím, jak získávají na významu kvalifikace přesahující jednotlivé profese a jak se mění i požadavky na práci, roste obecně i důraz kladený na klíčové kompetence. Jejich zvládnutí přispívá k větší flexibilitě pracovníků, tzn. k jejich schopnosti vykonávat rozličné odborné úkoly

nebo měnit bez větších problémů různé profese, a napomáhá sladovat pracovní kompetence pracovníků s požadavky kladenými ze strany zaměstnavatele.

Absolventi ekonomických oborů středního vzdělání s maturitní zkouškou pracují v různých odvětvích ekonomiky. Přesto můžeme vyčlenit některá odvětví, pro která jsou zmíněné činnosti více typické a převažující. Jedná se zejména o odvětví Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel, Profesní, vědecké a technické činnosti a činnosti v oblasti nemovitostí a Peněžnictví a pojišťovnictví.

Kompetence, které zaměstnavatelé považují za důležité

Nároky zaměstnavatelů souvisí s dosaženým vzděláním pracovníků, tzn., že s rostoucí úrovní vzdělání přikládají zaměstnavatelé jednotlivým kompetencím větší význam. Za nejdůležitější znalosti, dovednosti a schopnosti zaměstnavatelé z odvětví Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel, Profesní, vědecké a technické činnosti a činnosti v oblasti nemovitostí a Peněžnictví a pojišťovnictví označili:

- ochotu učit se
- čtení a porozumění pracovním instrukcím
- schopnost nést odpovědnost
- schopnost řešit problém

Na zaměstnance se středním odborným vzděláním s maturitní zkouškou jsou kladeny vyšší nároky. Souvisí to s charakterem pracovních pozic, které bývají obsazovány těmito pracovníky. Jde o pozice, které jsou spojeny s požadavky na větší samostatnost, zodpovědnost, schopnost se rozhodovat a řešit problém. Největší důraz je kladen na čtení a porozumění pracovním instrukcím a ochotu učit se. Dále na komunikační schopnosti a zručnost v používání výpočetní techniky.

Nejvyšší úroveň vybavenosti klíčovými kompetencemi očekávají zaměstnavatelé od pracovníků s vysokoškolským vzděláním. Všechny klíčové kompetence hodnotí v případě vysokoškoláků jako zcela nezbytné nebo důležité. Nejvíce jsou zdůrazňovány schopnost řešit problém, schopnost nést zodpovědnost a komunikační schopnosti.

Za relativně nejméně důležité kompetence označili zaměstnavatelé zběhlost v cizích jazycích a schopnost vést.⁵

6. Sektorové rady – NSK

Národní soustava kvalifikací je veřejně přístupný registr všech úplných a profesních kvalifikací potvrzovaných, rozlišovaných a uznávaných na území České republiky. V rámci systému probíhají pravidelné revize profesních kvalifikací a vytvářejí se nové dle potřeb trhu práce.

Sektorové rady jsou nezávislá a zaměstnavateli organizovaná **sdružení odborníků**. Jejich cílem je vytvořit systém odrážející skutečné potřeby a požadavky zaměstnavatelů na své zaměstnance, jejich dovednosti a možnosti vzdělávání.

Sektorové rady sdružují významné odborníky v oblasti lidských zdrojů ze všech odvětví a sektorů.

V oblasti oborů vzdělání 63 Ekonomika a administrativa a 64 Podnikání působí dvě sektorové rady:

Sektorová rada pro bankovníctví, pojišťovnictví a finanční služby

Sektorová rada pro bankovníctví, pojišťovnictví a finanční služby byla ustavena dne 6. října 2011. Má 9 členů zastupujících Českou asociaci pojišťoven, Asociaci pro kapitálový trh, Českou bankovní asociaci, Asociaci finančních zprostředkovatelů a finančních poradců České republiky, Unii společností finančního zprostředkování a poradenství.

Sektorová rada garantuje tyto profesní kvalifikace (PK) v rámci NSK (PK doposud nebyly schváleny MŠMT, schváleny jsou pouze sektorovou radou)

Název PK	Kvalifikační úroveň
Produktový manažer v pojišťovnictví	7

⁵ Doležalová a kol. Absolventi SŠ a trh práce – Ekonomická odvětví. Praha: NÚV, 2016. Kapitola 7.,

Upisovatel rizik pro neživotní pojištění	7
Upisovatel rizik pro pojištění osob	7
Samostatný likvidátor pojistných událostí	5
Finanční poradce	4
Likvidátor škod z cestovního pojištění	4
Likvidátor škod z pojištění majetku a odpovědnosti za škodu	4
Likvidátor škod z pojištění osob	4
Likvidátor škod z pojištění vozidel	4
Pojišťovací zprostředkovatel	4
Pracovník klientského centra pojišťovny	4
Taxátor pojistných smluv	4

Tabulka 16: Přehled PK pro SR pro bankovníctví, pojišťovnictví a finanční služby

Sektorová rada pro management a administrativu

Sektorová rada pro management a administrativu byla ustavena dne 22. září 2010. Má 12 členů zastupujících následující subjekty: Svaz průmyslu a dopravy, Česká manažerská asociace, Asociace pracovních agentur, Ministerstvo průmyslu a dopravy, Accenture Central Europe, B. V., organizační složka, Český svaz zaměstnavatelů v energetice.

Sektorová rada garantuje tyto profesní kvalifikace v rámci NSK

Název PK	Kvalifikační úroveň
Auditor systémů řízení	7
Hlavní účetní v podnikatelské sféře ^x	7
Kouč ^x	7
Manažer kvality	7
Manažer programů a komplexních projektů	7
Manažer projektu	7
Ekonom práce	6
Metrolog ^x	6
Specialista hodnocení a odměňování zaměstnanců	6
Specialista nábory, přijímání a uvolňování zaměstnanců	6

Specialista pracovněprávních vztahů	6
Specialista vzdělávání a rozvoje zaměstnanců	6
Správce báze znalostí	6
Technik kvality	6
Účetní metodik v podnikatelské sféře ^x	6
Administrátor projektu	5
Daňový specialista v podnikatelské sféře ^x	5
Personalista	5
Samostatný účetní v podnikatelské sféře ^x	5
Asistent/ka, sekretář/ka	4
Celní deklarant	4
Fakturant v podnikatelské sféře ^x	4
Firemní pokladník ^x	4
Firemní recepční ^x	4
Kontrolor kvality	4
Mzdové účetnictví ^x	4
Pracovník pro evidenci dlouhodobého majetku v podnikatelské sféře ^x	4
Pracovník pro evidenci zásob v podnikatelské sféře ^x	4
Pracovník správy pohledávek ^x	4
Účetní v podnikatelské sféře	4
Vedoucí týmu ^x	4
Pracovník podatelny ^x	3
Pracovník v administrativě ^x	3
Spisový manipulants	3

Tabulka 17: Přehled PK pro SR pro management a administrativu

Popisy kvalifikací jsou aktuální. Na popisech kvalifikací se podíleli odborníci z řad zaměstnavatelů. I když některé kvalifikace (označené ^x) nejsou dosud schváleny autorizujícím orgánem, a tudíž ani MŠMT, dle zákona č. 179/ 2006 Sb., je možné je využít pro rekvalifikační kurzy v oblasti dalšího vzdělávání a rovněž při promítnutí požadavků trhu práce do počátečního vzdělávání při revizích RVP

6.1 Sektorové dohody

Cílem sektorové dohody⁶ je ovlivnění rozvoje lidských zdrojů v ČR prostřednictvím koordinovaných aktivit na trhu práce. Záměrem zaměstnavatelů je udržet pomocí tohoto nástroje konkurenceschopnou a produktivní ekonomiku.

Východiskem sektorových dohod je souhrn potřeb na trhu práce v daném hospodářském sektoru (např. kolik osob a jak kvalifikovaných aktuálně potřebují zaměstnavatelé) a v jednotlivých regionech, a to jak ty aktuální, tak i budoucí ve střednědobém a dlouhodobém horizontu. Dohody pak jasně vymezují prostředky pro naplnění těchto potřeb, role a závazky jednotlivých klíčových hráčů na trhu práce v dané oblasti a harmonogram jednotlivých aktivit vedoucích k naplnění stanovených cílů.

Pro skupinu oborů 63 Ekonomika a administrativa zatím sektorová dohoda nebyla podepsána.

⁶ <http://www.sektorove-rady.cz/sektorove-dohody>

7. Návrh na revizi RVP

SWOT - analýza stávajícího stavu podmínek RVP v rámci skupiny oborů vzdělání 63
Ekonomika a administrativa

Silné stránky (+)	Slabé stránky (-)
Tradice, unikátnost oboru	Optimalizace škol v krajích
Ekonomický obor, který je potřebný ve všech oborech a odvětvích ekonomiky (ve všech firmách a institucích jsou potřeba absolventi s dobrým ekonomickým vzděláním)	V RVP není specifikováno zaměření, i když se školy profilují – např. bankovníctví, cestovní ruch, podnikání, informatika v ekonomice
Dostatečná vybavenost škol jak materiální, tak personální	Přílišná rámcovost, což školy využívají nejen efektivně ke smysluplné profilaci odborného vzdělání na dané úrovni (směřují žáky i na pozice, kde obtížně nacházejí uplatnění, nejsou pro ně dostatečně připraveni – cestovní ruch a gastronomie, reklama), ale také jako marketingový tah pro nábor žáků.
Nastartovaný proces spolupráce ve spolupráci s odbornou veřejností (Svaz účetních, VŠE...)	
Aktivita	
Nízká míra nezaměstnanosti absolventů po ukončení studia a po určitém období	
Úspěšnost při přijímání a studiu na VŠ a VOŠ.	
Hrozby/rizika	Příležitosti
Prioritizace technického a přírodovědného vzdělávání	Získat podnikatelské dovednosti v průběhu studia
Nezájem žáků o obor, ale také zhoršené možnosti na trhu práce z důvodu	Základ pro studium na VOŠ a VŠ především ekonomického zaměření
Maturitní zkouška z matematiky	Pokračující byrokratizace veřejné správy a zvyšující se nároky na administrativní činnosti ve firmách (DPH, registry, evidence...), která bude potřebovat další zaměstnance s ekonomickým (administrativním) vzděláním.
Různé požadavky na dovednosti absolventů od zaměstnavatelů	

Tabulka 18: SWOT - analýza stávajícího stavu podmínek RVP v rámci skupiny oborů vzdělání 63 Ekonomika a administrativa

7.1 Návrh na úpravy ve stávajících RVP (podklady pro aktualizaci - revizi RVP)

7.1.1 Návrh na aktualizaci - revizi obsahových okruhů RVP 63-41-M/02 Obchodní akademie

PODNIKÁNÍ, VSTUPY A VÝSTUPY HLAVNÍ ČINNOSTI, ŘÍZENÍ, MARKETING A PRODEJ	
<ul style="list-style-type: none">- zpracuje jednoduchý podnikatelský záměr;- pracuje s právními předpisy a rejstříky nebo výňatky z nich (např. občanským zákoníkem, živnostenským rejstříkem, obchodním rejstříkem)- na příkladu ukáže postup založení živnosti (a obchodní korporace) včetně odlišností druhů živností a obchodních společností	1 Právní úprava podnikání <ul style="list-style-type: none">- podnikatelský záměr- živnost- právní formy obchodních korporací- založení/zahájení podnikání- ukončení podnikání- neziskové subjekty
<ul style="list-style-type: none">- provede propočty související se sestavováním a kontrolou plánu;- graficky vyjádří organizační strukturu;- zhodnotí využití motivačních nástrojů;- využije základní rozhodovací metody- stylizuje texty související s personální prací a pracovními poradami;- stylizuje vybrané dopisy v cizím jazyce;	2 Management <ul style="list-style-type: none">- plánování- organizování- motivace a vedení lidí- kontrola- rozhodování- komunikace se zaměstnanci
<ul style="list-style-type: none">- charakterizuje funkci informací v řízení;- dokáže nalézt potřebnou informaci v účetních předpisech nebo výňatku z nich;	3 Podstata účetnictví <ul style="list-style-type: none">- informační systém

<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s účtovým rozvrhem; - zpracovává účetní doklady při běžném účtování; - provádí účetní zápisy do účetních knih, opravuje účetní zápisy 	<ul style="list-style-type: none"> - podstata účetnictví - předpisy upravující účtování, české účetní standardy - účetní doklady - účetní zápisy a účetní knihy
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá statistická data ve vhodném zdroji - provádí výpočty statistických ukazatelů a vyhodnotí jejich výsledky; - pracuje s prostředky ICT při statistickém zpracování informací; 	<p>4 Statistické zpracování informací</p> <ul style="list-style-type: none"> - statistická data, statistické zjišťování, zdroje dat - prezentace dat - slovní popis, tabulky, grafy - střední hodnoty, charakteristiky variability - poměrové ukazatele - časové řady a jejich vyhodnocení

<ul style="list-style-type: none"> - zařadí příklady majetku do jednotlivých složek oběžného majetku - vysvětlí na příkladu postup pořízení materiálu včetně výběru vhodného dodavatele - provádí základní propočty spotřeby materiálu a optimalizace zásob a nákupu, komentuje výsledky; - vyhotoví základní účetní doklady, vede karty zásob, účtuje o zásobách; - zpracuje poptávku a objednávku na počítači (včetně případné stylizace) 	<p>5 Oběžný majetek</p> <ul style="list-style-type: none"> - oběžný majetek - členění, pořízení, skladování, obrat zásob, spotřeba materiálu, optimalizace zásob a nákupu - oceňování zásob, účtování zásob, fakturace - komunikace při nákupu oběžného materiálu
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší oběžný a dlouhodobý majetek a jejich základní druhy; - provádí běžné výpočty - odpisů, kapacity a jejího využití, efektivnosti investic a komentuje výsledky; - vede evidenci dlouhodobého majetku, účtuje o dlouhodobém majetku; 	<p>6 Dlouhodobý majetek</p> <ul style="list-style-type: none"> - dlouhodobý majetek - členění, opotřebení, odpisy, kapacita - pořízení a vyřazení dlouhodobého majetku - oceňování a účtování dlouhodobého majetku
<ul style="list-style-type: none"> - popíše, jak hledat vhodné zaměstnání a jak se o něj ucházet; - popíše, jak zaměstnavatel vybírá zaměstnance; - připraví se na přijímací pohovor v českém i v cizím jazyce; - vysvětlí práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, aplikuje je na typové příklady; 	<p>7 Lidské zdroje</p> <ul style="list-style-type: none"> - hledání zaměstnání - zdroje nových zaměstnanců, výběr zaměstnanců - vznik, změny a ukončení pracovního poměru - bezpečnost a ochrana zdraví při práci, požární prevence, státní odborný dozor nad bezpečností práce

<ul style="list-style-type: none"> - uvede povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance při zajišťování bezpečnosti práce a požární prevenci; - aplikuje znalosti bezpečnostních předpisů a bezpečnostních rizik na konkrétní situace (např. ve své škole); - vyhledá příslušnou právní úpravu v zákoníku práce; - popíše na příkladech možnosti ukončení pracovního poměru; navrhne řešení typové situace při ukončení pracovního poměru; - zpracuje na počítači písemnosti spojené se vznikem a ukončením pracovního poměru a dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr; - provádí mzdové výpočty s využitím znalostí o zákonné úpravě mezd a autentických podkladů (např. zákona o daních z příjmů nebo výňatku z něj); - vyhotoví doklady pro zaúčtování mezd a účtuje o mzdách, zákonném pojištění a dani z příjmů ze závislé činnosti; 	<ul style="list-style-type: none"> - práce konané mimo pracovní poměr - práva a povinnosti zaměstnavatelů a zaměstnanců, kolektivní vyjednávání - mzdové předpisy, formy a složky mzdy, náhrady mezd, dávky nemocenského pojištění, sociální a zdravotní pojištění, daň z příjmů ze závislé činnosti - ukončení pracovního poměru - písemnosti při uzavírání a ukončování pracovního poměru
<ul style="list-style-type: none"> - srovná sdílenou ekonomiku s tradičními formami podnikání; - popíše, jak je zajištěna péče o jakost; - provede jednoduché vyhodnocení efektivnosti; - popíše ekologické souvislosti výrobní činnosti; - účtuje o nedokončené výrobě a o výrobcích; 	<p>8 Hlavní činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - oblasti hlavní činnosti, sdílená ekonomika - koncept společenské odpovědnosti (CSR) - péče o jakost - evidence nedokončené výroby a výrobků

<ul style="list-style-type: none"> - na příkladu vysvětlí cílený a individualizovaný marketing - na příkladech aplikuje poznatky o nástrojích marketingu, např. úroveň produktu, stanovení ceny (včetně nastavení a cenových triků), volba prodejní cesty a vhodné propagace (komunikace); - na příkladech ukáže využití současných marketingových technik (např. guerilla, viral) a digitálních komunikačních technik 	<p>9 Marketing</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstata marketingu, průzkum trhu - cílený marketing (segmentace, targeting, positioning), - individualizovaný marketing (zejména CRM) - produkt, cena, distribuce, propagace - digitální komunikační techniky
<ul style="list-style-type: none"> - stanoví cenu výrobce jako součet nákladů, zisku a daní; - na příkladu popíše průběh obchodního případu, uvede používané doklady; - provede kalkulaci prodejní ceny maloobchodu; - kriticky posoudí nabídku výrobku či služby (na základě vlastních či vyhledaných informací); - v příkladu vybere vhodný způsob dodání a placení; - v příkladu ukáže postup reklamace a správný postup jejího řešení; - zpracuje nabídku na počítači, popř. další dokumentaci při realizaci dodávky (včetně případné stylizace) v českém a jednom cizím jazyce; - vede jednoduchý ústní a telefonický cizojazyčný rozhovor; - zpracuje fakturu, vede evidenci faktur, účtuje o prodeji v Kč a v cizí měně; 	<p>10 Prodejní činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - velkoobchod a maloobchod - kupní smlouva (včetně dodacích a platebních podmínek, všeobecné podmínky), smlouva o dílo - průběh prodejní činnosti v tuzemsku a mimo ČR - ochrana spotřebitele, nekalé obchodní praktiky; - realizace dodávky - expedice, doprava, pojištění, celní řízení; - závady plnění, odpovědnost za vady; - komunikace při realizaci dodávky a řešení závad plnění; - účtování závazků a pohledávek z obchodního styku u kupujícího a prodávajícího,

- účtuje další závazky a pohledávky;	
--------------------------------------	--

FINANCE, DANĚ, FINANČNÍ TRH	
<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché výpočty spojené se snižováním nákladů, zvyšováním tržeb, vysvětlí vzájemné souvislosti ceny, zisku a velikosti prodeje, komentuje výsledky; - účtuje náklady a výnosy ve finančním účetnictví; - účtuje časové rozlišení nákladů a výnosů - sestavuje kalkulace úplných nákladů, neúplných nákladů a interpretuje výsledky; - zpracuje jednoduchý rozpočet; 	<p>1 Náklady, výnosy</p> <ul style="list-style-type: none"> - dva pohledy finančního řízení (zisk, platební schopnost) - náklady - členění, možnosti snižování - výnosy - členění, možnosti zvyšování - účtování nákladů a výnosů - kalkulace úplných a neúplných nákladů - rozpočty
<ul style="list-style-type: none"> - odliší vlastní a cizí zdroje, krátkodobé a dlouhodobé - vypočítá rentabilitu a výsledek interpretuje, - sestaví platební kalendář; - vypočte dobu obratu zásob a interpretuje výsledek; - na příkladu vysvětlí podstatu cash-flow; - vysvětlí na příkladu protikladnost výnosu a rizika; - účtuje krátkodobé a dlouhodobé závazky, pohyb na kapitálových účtech, tvorbu a čerpání zákonných rezerv; 	<p>2 Zdroje financování</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastní kapitál, cizí zdroje - krátkodobé financování - zdroje, řízení solvence - dlouhodobé financování - zdroje, cash flow - výnos, riziko a likvidita ve finančním řízení - účtování o krátkodobých a dlouhodobých závazcích a dalších zdrojích financování

<ul style="list-style-type: none"> - vyčíslí inventarizační rozdíly a zaúčtuje je, - zaúčtuje typické účetní operace na konci účetního období včetně daně z příjmů účetní jednotky, - uzavře rozvahové a výsledkové účty, účet zisku a ztráty, schematicky sestaví rozvahu; - vypočte výsledek hospodaření v členění potřebném pro účetní výkazy, zaúčtuje jeho tvorbu a rozdělení; - vysvětlí obsah účetních výkazů a přílohy k nim; 	<p>3 Účetní uzávěrka a závěrka</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem a postup - výsledek hospodaření (tvorba, rozdělení, nerozdělený zisk) a jeho účtování (včetně daně z příjmů)
<ul style="list-style-type: none"> - vypočte daňovou povinnost k DPH (i s využitím principu samovyměření daně); - účtuje o DPH na vstupu a výstupu při obchodování v tuzemsku (včetně samovyměření daně), v EU a s třetími zeměmi; - pracuje se zákonem o daních z příjmů; - vypočte daňovou povinnost k dani z příjmů fyzických osob a k dani z příjmů právnických osob se zahrnutím nejobvyklejších položek ovlivňujících základ daně a zaúčtuje ji; - popíše, popř. sestaví s pomocí software daňové přiznání k DPH, k dani z příjmů fyzických osob nebo k dani z příjmů právnických osob; - propočítá sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatele a zaměstnance, a osoby samostatně výdělečně činné; - na příkladu popíše stanovení daňové povinnosti k silniční dani, spotřebním daním, 	<p>4 Soustava daní a zákonného pojištění</p> <ul style="list-style-type: none"> - soustava daní, přímé a nepřímé daně - daňová správa v ČR - DPH - daně z příjmů, srážková daň - silniční daň - majetkové daně - spotřební daně - sociální a zdravotní pojištění - pojištění odpovědnosti organizace za škodu vzniklou při pracovním úrazu nebo nemocí z povolání - daňová evidence

<p>dani z nemovitých věcí, dani z nabytí nemovitých věcí (nebo ji vypočte)</p> <p>- vede daňovou evidenci.</p>	
<p>- na příkladech vysvětlí využití cenných papírů a obchodování s nimi;</p> <p>- vysvětlí používání platebních nástrojů či finančních technologií, ukáže využití v modelovém příkladu;</p> <p>- provádí výpočty s kursovním lístkem;</p> <p>- provádí výpočty jednoduchého, složeného a anuitního úročení (např. s pomocí webové aplikace);</p> <p>- posoudí na vybraném finančním produktu, zda splňuje požadavky ochrany spotřebitele;</p> <p>- při výpočtech zahrnuje i poplatky za finanční služby;</p> <p>- vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby;</p> <p>- účtuje na syntetických i analytických účtech podle pokladních dokladů a výpisů z účtů v Kč i v cizí měně.</p>	<p>5 Finanční trh</p> <p>- finanční trh – pojem, členění, subjekty, ochrana spotřebitele, finanční technologie</p> <p>- peníze, virtuální peníze, cenné papíry, burza</p> <p>- cena finančních produktů (poplatky, úroky)</p> <p>- platební styk</p> <p>- vklady a spoření (včetně stavebního a penzijního)</p> <p>- úvěry</p> <p>- pojištění, pojistná smlouva</p> <p>- účtování hotovostního a bezhotovostního platebního styku v tuzemské i v zahraniční měně</p>

<p>TRŽNÍ EKONOMIKA, NÁRODNÍ A SVĚTOVÁ EKONOMIKA</p>	
<p>- na příkladech z běžného života aplikuje základní pojmy např. obětovaná příležitost;</p> <p>- vysvětlí vznik tržní rovnováhy a důsledky působení trhu;</p>	<p>1 Podstata fungování tržní ekonomiky</p> <p>- potřeby a jejich uspokojování, vzácnost, obětovaná příležitost</p> <p>- výrobní faktory, ekonomický koloběh</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - podstata tržní ekonomiky (nabídka, poptávka, tržní rovnováha)
<ul style="list-style-type: none"> - komentuje aktuální stav ukazatelů NH a veřejného dluhu; - vysvětlí podstatu inflace a její důsledky a na příkladu ukáže jak se jim bránit; - vysvětlí příčiny nezaměstnanosti; - na příkladech ukáže, jak se projevuje stínová ekonomika, veřejné statky, externality, monopol; - vysvětlí cíle expanzivní a restriktivní politiky; - vypočte nárok na vybranou sociální dávku (například za pomoci kalkulaček na internetu); 	<p>2 Národní hospodářství, hospodářská politika</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukazatele úrovně NH (HDP, inflace, platební bilance, nezaměstnanost) - funkce státu v tržní ekonomice, selhání trhu - soustava veřejných rozpočtů, veřejný dluh - hospodářská politika, politika expanzivní a restriktivní, vnitřní měnová politika, fiskální politika - sociální politika
<ul style="list-style-type: none"> - srovná liberalismus a protekcionismus; posoudí dopad cel, společného trhu a změn měnového kursu na ekonomiku, - na příkladu ukáže, jak se globalizace projevuje v každodenním životě; - pochopí vliv geografické polohy na ekonomický vývoj světových regionů a důvody nerovnoměrnosti rozložení světové ekonomiky; - pochopí příčiny hlavních globálních problémů lidstva a dokáže nastínit možnosti řešení nejdůležitějších z nich; 	<p>3 Světová ekonomika</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezinárodní obchod, protekcionismus a liberalismus - vnější obchodní a měnová politika - ekonomická integrace, charakteristika EU, strukturální fondy - globální aspekty světové ekonomiky
<ul style="list-style-type: none"> - provede srovnání v rámci např. makroregionu, státu, oblasti podle daných kritérií (např. přírodní podmínky a zdroje, obyvatelstvo, hospodářství); 	<p>4 Regionální aspekty světového hospodářství</p>

<ul style="list-style-type: none"> - provede srovnání v rámci světového hospodářství a vybraných odvětví (např. produkce, surovinové a palivové zdroje odvětví, hlavní výrobci); - pracuje s mapami. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozdělení světa do tří ekonomických center (evropské, východoasijské, severoamerické) a jejich hlavních zájmových sfér, hlavní světové ekonomické integrace - Česká republika, struktura její ekonomiky a regionů
--	--

PÍSEMNÁ A ÚSTNÍ KOMUNIKACE

Cílem vzdělávání v tomto obsahovém okruhu je naučit žáky základy zpracování písemností. Obsah vzdělávání prolíná všemi odbornými obsahovými okruhy a také je propojen se vzdělávací oblastí vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích. Znalosti a dovednosti zde získané jsou předpokladem pro další práci žáků.

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rychle a přesně ovládá klávesnici PC desetiprstovou hmatovou metodou; - zpracuje text s využitím zvýraznění a formátování; 	<p>1 Základy psaní na klávesnici ve výukovém programu</p> <ul style="list-style-type: none"> - nácvik psaní malých a velkých písmen, diakritických a interpunkčních znamének, číslic a značek
<ul style="list-style-type: none"> - zpracovává text a tabulky a upravuje je podle normy; 	<p>2 Písemná komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidla doporučené normalizované úpravy písemností a adres - náležitosti a druhy tabulek - pravidla stylizace

<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje prostředky verbální a neverbální komunikace; - jedná podle zásad společenského chování a profesního vystupování; - využívá znalostí sociálního jednání. 	<p>3 Interpersonální komunikace a společenský styk</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociální psychologie - psychologie práce - psychologie trhu - sociologie
---	---

Tabulka 19: Návrh na aktualizaci - revizi obsahových okruhů RVP 63-41-M/02

7.1.2 Návrh na aktualizaci - revizi obsahových okruhů RVP 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání

Výsledky vzdělávání	Učivo
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí základní úkoly a povinnosti organizace při zajišťování BOZP; - zdůvodní úlohu státního odborného dozoru nad bezpečností práce; - dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence; - uvede základní bezpečnostní požadavky při práci na počítači a dbá na jejich dodržování; - uvede příklady bezpečnostních rizik, event. nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci; - poskytne první pomoc při úrazu na pracovišti; - uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu; 	<p>1 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence</p>
<ul style="list-style-type: none"> - správně používá a aplikuje základní ekonomické pojmy; - vyjádří formou grafu určení rovnovážné ceny; - posoudí správně vliv ceny na nabídku a poptávku; - na příkladu popíše fungování tržního mechanismu; 	<p>Podstata fungování tržní ekonomiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - potřeby, statky, služby, spotřeba, vzácnost - výroba, výrobní faktory, hospodářský proces - trh, tržní subjekty, nabídka, poptávka, zboží, cena, racionální chování spotřebitele

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje právní formy podnikání a dovede charakterizovat jejich základní znaky; - posoudí vhodné právní formy podnikání ve svém oboru; - na příkladu popíše postup založení obchodní společnosti; - charakterizuje základní povinnosti podnikatele vůči státu; 	<p>Podnikání</p> <ul style="list-style-type: none"> - podnikání, podnikatelský záměr, právní formy podnikání - podnikání podle živnostenského zákona a zákona o obchodních korporacích
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech charakterizuje průběh výrobní činnosti; - na příkladu ukáže význam řízení jakosti v moderním výrobě; - v typovém příkladu vypočítá úspory z rozsahu; - posoudí ekologické souvislosti výrobní činnosti; 	<p>Výrobní činnost podniku</p> <ul style="list-style-type: none"> - výroba, jakost - úspory z rozsahu - ekologie - výrobní činnosti podniků v daném zaměření
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší základní druhy oběžného majetku; - na příkladu ukáže postup pořízení materiálu; - vypočte plánovanou spotřebu materiálu; - vypočítá ukazatele obratu zásob; - provede jednoduchý výběr dodavatele; 	<p>Zabezpečení hlavní činnosti oběžným majetkem</p> <ul style="list-style-type: none"> - členění oběžného majetku - zásoby, pořízení zásob, oceňování zásob - optimalizace zásob a nákupu - spotřeba materiálu - rychlost obratu zásob
<ul style="list-style-type: none"> - rozliší oběžný a dlouhodobý majetek a jejich základní druhy; - provádí běžné výpočty – odpisů, kapacity a jejího využití, efektivnosti investic a komentuje výsledky; - vede karty dlouhodobého majetku, účtuje o dlouhodobém majetku; 	<p>Zabezpečení hlavní činnosti dlouhodobým majetkem</p> <ul style="list-style-type: none"> - dlouhodobý majetek, členění, opotřebení, odpisy, kapacita - pořízení a vyřazení dlouhodobého majetku - oceňování a účtování dlouhodobého majetku
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladu popíše základní způsoby získávání zaměstnanců; - určí kritéria pro výběr zaměstnanců; - charakterizuje jednotlivé metody hodnocení zaměstnanců 	<p>Zabezpečení hlavní činnosti lidskými zdroji, pracovněprávní vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> - zjištění potřeby zaměstnanců - získávání a výběr zaměstnanců - hodnocení zaměstnanců
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v zákonné úpravě mzdových předpisů; - posoudí na jednoduchých příkladech vhodnost použitých forem mzdy; - vypočte hrubou mzdu, zdravotní a sociální pojištění, náhrady mezd, zdanitelnou mzdu, čistou mzdu, nemocenské dávky, částku k výplatě; - vyhotoví doklad pro účtování mezd; - odliší pracovní smlouvy a dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr z hlediska mzdy, pojištění a daně z příjmů; 	<p>Mzdy, zdravotní a sociální pojištění</p> <ul style="list-style-type: none"> - mzdové předpisy - složky mzdy - výpočet mzdy - zákonné odvody - Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, požární prevence, státní odborný dozor nad bezpečností práce

<ul style="list-style-type: none"> - uvede povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance při zajišťování bezpečnosti práce a požární prevence - aplikuje znalosti bezpečnostních předpisů a bezpečnostních rizik na konkrétní situace (např. ve škole) 	
<ul style="list-style-type: none"> - odliší typické náklady podle probíraného členění; - na příkladu ukáže náklady obětované příležitosti a utopené náklady; - posoudí a na příkladu ukáže vzájemné souvislosti ceny, zisku a velikosti prodeje; - uvede příklady zvyšování výnosů; - vypočte zvýšení nebo snížení výnosů vzniklé změnou prodeje nebo ceny; 	<p>Náklady a výnosy</p> <ul style="list-style-type: none"> - členění nákladů - možnosti snižování nákladů - náklady obětované příležitosti, utopené náklady - nákladový a marketingový přístup k ceně - členění výnosů - možnosti zvyšování výnosů
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje jednotlivé části procesu řízení a jejich funkci; - provede jednoduché propočty při sestavení plánu a kontrole jeho plnění; - na typovém příkladu navrhne organizační strukturu firmy; - na příkladu popíše rozhodovací metody; - zhodnotí vhodnost a účinnost motivačních nástrojů; - na vzorovém příkladu provede kontrolní činnosti a navrhne případná opatření; 	<p>Management</p> <ul style="list-style-type: none"> - plánování - organizování - rozhodování - motivace a vedení lidí - kontrola
<ul style="list-style-type: none"> - porovná vhodnost užití vlastních a cizích zdrojů financování; - sestaví platební kalendář; - charakterizuje cash-flow firmy; - posoudí možnost užití peněz s ohledem na výnos a riziko; 	<p>Zdroje financování, finanční řízení</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastní kapitál - tvorba základního kapitálu v a.s. a s.r.o. - kapitálové fondy - cizí kapitál - krátkodobé a dlouhodobé financování - cash-flow - finanční řízení
<ul style="list-style-type: none"> - používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze podle kursovní listku; - vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN; - rozliší složky finančního trhu; - rozlišuje krátkodobé a dlouhodobé cenné papíry, majetkové papíry a dluhopisy; - na příkladu vysvětlí pohyb kurzů cenných papírů; - odliší RM systém a burzu; 	<p>Finanční trh</p> <ul style="list-style-type: none"> - platební styk v národní a zahraniční měně - úroková míra - cenné papíry - burza - RM systém - role centrální banky - investiční a podílové fondy - penzijní fondy účastnické a penzijní fondy - stavební spořitelny - pojišťovny

<ul style="list-style-type: none"> - odliší poslání centrální banky a komerčních bank; - rozliší druhy úvěrů, jejich použití; - provede jednoduché srovnání výhodnosti peněžních produktů; - na příkladu posoudí, zda nabídka je v souladu s ochranou spotřebitele na finančním trhu - vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby; 	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady korporací ve vybraných odvětvích národního hospodářství; - vysvětlí hodnotu ukazatelů národního hospodářství; - vysvětlí příčiny a druhy nezaměstnanosti; - vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům; - vysvětlí význam platební bilance a charakterizuje její jednotlivé složky; - srovná úlohu velkých a malých subjektů v ekonomice státu; - na příkladech vysvětlí příjmy a výdaje státního rozpočtu; 	<p>Národní hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - činitelé ovlivňující úroveň národního hospodářství - hrubý domácí produkt, nezaměstnanost, inflace, platební bilance - subjekty působící v národním hospodářství - státní rozpočet -
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech ukáže výhodnost mezinárodního obchodu, absolutní a komparativní výhody; - posoudí dopad restriktivních opatření na mezinárodní obchod; - popíše strukturu EU, aplikuje poznatky o společném trhu a uvede typické příklady; - uvede příklady organizací ovlivňujících mezinárodní ekonomiku – Světová banka, WTO, Mezinárodní měnový fond, OECD, OPEC ad.; - vyjmenuje nejvýznamnější korporace operující na mezinárodním poli v daném zaměření. 	<p>Světová ekonomika</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezinárodní obchod - restrikce v mezinárodním obchodě - Evropská unie, vztah EU – Česká republika - další organizace ovlivňující mezinárodní ekonomiku - mezinárodní obchod v daném zaměření - globalizace
Účetnictví a daně	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s účtovým rozvrhem; - vede daňovou evidenci; - ověří náležitosti a provede likvidaci účetních dokladů při běžném účtování; - využívá oprav při běžném účtování; 	<p>1 Vymezení</p> <ul style="list-style-type: none"> - daňová evidence podnikatele - účetnictví - předpisy upravující účtování - syntetické a analytické účty - účetní doklady - opravy účetních zápisů.

<ul style="list-style-type: none"> - pracuje se základními daňovými pojmy, zejména zákonem o DPH a o daních z příjmů (plátce, poplatník, předmět daně, zdanitelné plnění atd.); - orientuje se ve vztazích mezi plátcí a neplátcí DPH; - posoudí úplnost náležitostí daňových dokladů; - vypočte DPH na vstupu, na výstupu, daňovou povinnost včetně zahrnutí samovyměření daně; - pracuje s běžnými položkami daňově uznatelných a neuznatelných nákladů a výnosů; - vypočítá a zaúčtuje jednotlivé daně; - vyplní nejběžnější daňová přiznání; 	<p>Daňová soustava</p> <ul style="list-style-type: none"> - přímé a nepřímé daně - druhy daní - správa daní - výpočet jednotlivých druhů daní - zaúčtování jednotlivých druhů daní - daňové přiznání
<ul style="list-style-type: none"> - účtuje způsobem A i B podle dokladů; - vyhotoví příjemku, výdejku; - účtuje o nedokončené výrobě a o výrobcích; - účtuje o nákupu a prodeji zboží; 	<p>Zásoby</p> <ul style="list-style-type: none"> - účtování faktur - nedokončená výroba, polotovary vlastní výroby, výrobky
<ul style="list-style-type: none"> - účtuje o dlouhodobém majetku; - účtuje o finančním leasingu včetně časového rozlišení splátek u nájemce; - účtuje o pořízení a prodeji dlouhodobého finančního majetku; - orientuje se v zařazení majetku podle SKP a v odpisovém plánu; 	<p>Dlouhodobý majetek</p> <ul style="list-style-type: none"> - dlouhodobý hmotný majetek - dlouhodobý nehmotný majetek - finanční majetek - analytická evidence dlouhodobého majetku
<ul style="list-style-type: none"> - zaúčtuje vydané faktury, popř. jejich odpis; - účtuje další pohledávky a jejich úhradu (včetně pohledávek k zahraničním subjektům); - likviduje přijaté faktury; - účtuje další krátkodobé a dlouhodobé závazky; - zaúčtuje kursové rozdíly; 	<p>Pohledávky a závazky</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohledávky - druhy závazků
<ul style="list-style-type: none"> - účtuje náklady ve finančním účetnictví, časové rozlišení nákladů včetně daňových; - objasní podstatu časového rozlišování nákladů a výnosů; - provede uzávěrku nákladových účtů; - účtuje výnosy, výnosy příštích období a příjmy příštích období; - provede roční uzávěrku výnosových účtů; 	<p>Náklady a výnosy</p> <ul style="list-style-type: none"> - účtování ve finančním účetnictví - časové rozlišení nákladů a výdajů - pravidla účtování výnosů - časové rozlišení výnosů
<ul style="list-style-type: none"> - odsouhlasí výši hospodářského výsledku mezi účtem zisků a ztrát a rozvahou; - účtuje tvorbu a čerpání rezerv; 	<p>Účtování finančních zdrojů</p> <ul style="list-style-type: none"> - účtování na kapitálových účtech

<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí dopad tvorby a čerpání rezerv na výsledek hospodaření a základ daně z příjmů; 	<ul style="list-style-type: none"> - účtování o výsledku hospodaření a jeho rozdělení - nerozdělený zisk - ztráta z minulých let - rezervy zákonné a ostatní
<ul style="list-style-type: none"> - vyčíslí inventarizační rozdíly, zaúčtuje je; - uzavře rozvahové a výsledkové účty; - vypočítá výsledek hospodaření, sestaví a uzavře účet zisků a ztrát; - transformuje hospodářský výsledek na základ daně z příjmů; - orientuje se v daňovém přiznání pro daň z příjmů právnických osob a pro daň z příjmů fyzických osob; - schematicky sestaví rozvahu; - stanoví s pomocí zákona o daních z příjmů výši záloh na daň a termíny jejich splatnosti; - charakterizuje dopad zisku nebo ztráty na finanční situaci podniku; - zaúčtuje tvorbu a rozdělení hospodářského výsledku; - otevře účet na začátku nového účetního období; 	<p>Sestavení výkazu zisku a ztrát</p> <ul style="list-style-type: none"> - inventarizace majetku a závazků - uzávěrkové operace - účetní závěrka - výsledek hospodaření, možnosti rozdělení zisku, úhrada ztráty - otevření účtů na začátku účetního období
<ul style="list-style-type: none"> - účtuje náklady a výnosy hospodářských středisek; - sestaví předběžnou kalkulaci úplných nákladů metodou přírážkovou; - srovná údaje předběžné a výsledné kalkulace; - sestaví kalkulaci s neúplnými náklady; - doporučí na základě výsledků obou kalkulací případné přijetí zakázky, vhodnou výši ceny; - přebírá údaje z kalkulace do rozpočtu; - zpracuje jednoduchý rozpočet. 	<p>Manažerské účetnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> - hospodářská střediska - vedení vnitropodnikového účetnictví - kalkulace – druhy, rozdělení - druhy rozpočtů - vazby mezi normami, rozpočetnictvím a kalkulacemi
Obchodní činnost	
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí souvislost segmentu trhu, pozice produktu a nástrojů marketingu; - provede samostatně nebo ve skupině jednoduchý průzkum nebo zpracuje jednoduchý marketingový plán; - určí u konkrétních produktů fázi jejich životního cyklu; - stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa a období; 	<p>1 Marketing</p> <ul style="list-style-type: none"> - marketingový plán - průzkum trhu - cenová politika - distribuce zboží - reklamní činnosti - publicita - péče o zákazníka - digitální komunikační techniky

<p>- uveďte příklady současných marketingových technik např. guerilla marketing</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná běžné cenové triky a klamavé nabídky; - na příkladu ukáže rabat, obchodní marži a stanovení prodejní ceny výrobku; - na příkladu ukáže stanovení ceny služby - na příkladech objasní typické cenové taktiky, popř. navrhne vhodnou taktiku pro konkrétní produkt; - na příkladu ukáže prodejní cesty, vysvětlí důvody použití mezičlánků; - vybere vhodný reklamní prostředek pro určitý produkt; - na příkladu posoudí dopady publicity; - na příkladu vysvětlí péči o zákazníka; 	
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladu ukáže průběh obchodního jednání; - na příkladu charakterizuje postup při realizaci dodávky, pracuje s příslušnými doklady; - na příkladu vysvětlí druhy prodeje a jejich použití v závislosti na prodávané komoditě nebo službě; - na příkladu ukáže rozdíly mezi obchodováním s členskými a nečlenskými zeměmi EU; - ovládá zásady obchodního styku přes internet; 	<p>Prodejní činnost podniku</p> <ul style="list-style-type: none"> - průběh prodejní činnosti - realizace dodávky - druhy prodeje - prodej do zahraničí - e-commerce, e-banking
<ul style="list-style-type: none"> - popíše náležitosti smluv podle občanského a obchodního zákoníku; - na konkrétním případě ukáže, jak řešit odpovědnost za vady; - na příkladu posoudí možnost odstoupení od smlouvy; 	<p>Obchodně závazkové vztahy</p> <ul style="list-style-type: none"> - obchodní smlouvy podle občanského a obchodního zákoníku - vznik, změna a zánik smluvního vztahu - typy smluv
<ul style="list-style-type: none"> - zná podmínky a postupy reklamace zboží; - na příkladech vysvětlí postup při vyřizování reklamace; - pracuje s příslušnými právními normami; - zvládá komunikaci se zákazníkem při případných stížnostech a reklamacích zboží v souladu s firemními směrnicemi a právními předpisy České republiky. 	<p>Ochrana spotřebitele</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktuální právní předpisy týkající se ochrany spotřebitele a reklamace zakoupeného zboží nebo služby

Tabulka 20: Návrh na aktualizaci - revizi obsahových okruhů RVP 63-41-M/01

7.1.3 Charakteristika oboru vzdělání 78-42-M/02 Ekonomické lyceum

Obor vzdělání 78-42-M/02 Ekonomické lyceum je jedním z 8 oborů kategorie dosaženého vzdělání M ve skupině 78 Obecně odborná příprava. Skupina 78 zahrnuje dvě podskupiny oborů: Praktickou školu (kategorie C) a obory lyceí (kategorie M). Základním charakteristickým rysem lyceálních oborů je to, že neposkytují kvalifikaci pro konkrétní povolání, ale připravují žáky pro další, terciární vzdělávání. Všechny obory vycházejí ze společné základní koncepce – posílení všeobecného vzdělání včetně matematiky a povinné výuky dvou cizích jazyků a poskytnutí základní odborné průpravy pro studium určitého směru terciárního vzdělávání.

Cílem oboru vzdělání ekonomické lyceum je příprava žáků pro studium na vyšších odborných nebo vysokých školách ve studijních oborech zaměřených především na ekonomické a právní obory.

Vzdělávací program obsahuje širší všeobecně vzdělávací základ (se dvěma cizími jazyky, které jsou předpokladem pro práci se zahraničními zdroji ekonomických informací a pro komunikaci se zahraničními obchodními partnery a klienty), s posílenou výukou matematiky a společenskovedních předmětů (dějepis, občanská nauka, zeměpis, psychologie, společenská kultura), s přírodovědnými předměty (fyziky, chemie, biologie), které spolu s odbornými předměty kultivují politické, právní a sociální vědomí žáků a rozvíjí jejich občanské kompetence.

Odborný základ tvoří obecné teoretické disciplíny zaměřené na osvojení a pochopení podstaty základních ekonomických pojmů, vztahů a principů tržní ekonomiky, zásad podnikání, základních právních předpisů, nejdůležitějších okruhů účtování, znalostí prostředků výpočetní techniky a dovednosti je využívat, včetně dovednosti pracovat se základními aplikačními programy.

Struktura učebního plánu oboru vzdělání 78-42-M/02 Ekonomické lyceum v%

Obor vzdělání	Podíl společenských věd a společenských věd	Podíl matematiky a dalších přírodovědných předmětů	Podíl odborných předmětů	Podíl výběrových předmětů a disponibilních hodin
Ekonomické lyceum	47	19	21	13

Průměrný podíl všeobecně vzdělávacích předmětů (společenských věd, matematiky a přírodovědných) v oboru vzdělání 78-42-M/02 Lyceum činí 66 % a je v podstatě srovnatelný s gymnáziem, v němž činí 75%, oproti podílu všeobecného vzdělání ve vybraných oborech vzdělání středních odborných škol, který činí 45%,

Průměrný podíl odborných předmětů, výběrových předmětů a disponibilních hodin 34 %, oproti průměrnému podílu odborných předmětů včetně podílu výběrových předmětů a disponibilních hodin ve vybraných oborech vzdělání středních odborných škol, v nichž činí 55 %.

Povinnou součástí vzdělávání je podle RVP odborná praxe v rozsahu minimálně 2 týdny vykonávaná především ve školách a školských zařízeních. RVP vymezuje poměrně vysoký počet disponibilních hodin (27 hod. týdně celkem); jejich využitelnost v ŠVP nelze pro nedostatek informací určit.

Počty žáků pro školní rok 2017/2018 v denní formě vzdělávání

Kód oboru	Název oboru vzdělání	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem
78-42-M/02	Ekonomické lyceum	1 335	1 359	1 320	1 287	5 301

Tabulka 21: Počty žáků pro školní rok 2017/2018 v denní formě vzdělávání 78-42-M/02

Obor vzdělání 78-42-M/02 je vyučován celkem na 58 školách.

Přechod absolventů na vysoké školy

Z celkového počtu absolventů dané kategorie a skupiny oborů vzdělání se jich více než 90 % hlásilo ke studiu na vysoké školy a více než 75% absolventů bylo také přijato.

Absolventi se zvoleným vzděláním, kteří jsou přijati ke studiu na VŠ, studují nejčastěji obory z těchto skupin:

- Ekonomie (31,4 %)
- Pedagogika, učitelství, sociální péče (11,6 %)
- Zdravotnictví (6,8 %)

Míra nezaměstnanosti absolventů škol v dané kategorii a skupině oborů vzdělání v roce 2016 představovala 5,7 %, což je méně, než činí průměr za danou kategorii vzdělání (7,5 %). Oproti předchozímu roku míra nezaměstnanosti absolventů zvolené kombinace vzdělání mírně klesla.

8. Shrnutí

Absolventi ekonomických oborů vzdělání tvořili v roce 2015 s počtem 5,8 tisíc přibližně 7,5 % všech absolventů středních škol. Po gymnáziích se jedná o nejvíce zastoupenou skupinu oborů vzdělání.

Absolventi oborů **kategorie M** ze skupiny **63 Ekonomika a administrativa** se v roce 2013 po ukončení střední školy přihlásili k dalšímu studiu na vysoké či vyšší odborné škole a zároveň dostavili k přijímacím zkouškám v **78 %** případů, z toho se na vyšší odborné školy hlásilo **14 %** absolventů a ke studiu na vysoké škole **72 %** absolventů. Podíl přihlášených absolventů ekonomických oborů hlásících se na vysoké či vyšší odborné školy se v období 2010 - 2013 mírně snížil, což však bylo obecným trendem mezi absolventy kategorie M (středních odborných škol).

Absolventi ekonomických oborů s maturitní zkouškou pracují v různých odvětvích ekonomiky. Přesto můžeme vyčlenit některá odvětví, pro která jsou zmíněné činnosti více typické a převažující. Jedná se zejména o odvětví Velkoobchod, maloobchod I, Profesní, vědecké a technické činnosti a činnosti v oblasti nemovitostí a Peněžnictví a pojišťovnictví.

Výsledky maturitní zkoušky v roce 2016 v ekonomických oborech z hlediska úspěšnosti v didaktických testech je možné hodnotit jako vyhovující. V matematice uspělo celkem 68,7% žáků, v českém jazyce 94,3%, v anglickém jazyce 94,5%, v německém jazyce 86,5 % a v ruském jazyce 96,6% z celkového počtu absolventů.

Z výše uvedeného vyplývá závěr, že maturitní zkouška z matematiky bude žákům činit obtíže, protože procento neúspěšných žáků je vyšší než v technických oborech, gymnaziálních a lyceálních oborech.

Bylo analyzováno celkem 7 ŠVP v oboru 63-41-M/02 Obchodní akademie, kde je možné konstatovat, že 2 ze 7 analyzovaných ŠVP mají ve svém obsahu zařazeno odborné zaměření, 1 škola uvádí odborné zaměření pouze na svých webových stránkách. Školy většinou využívají všechny disponibilní hodiny a posilují jimi nejvíce matematické vzdělávání - v průměru 8%, výuku českého jazyka-v průměru 8%, cizích jazyků - v průměru 25%, informačních technologií - v průměru 10% a odborných ekonomických předmětů - 10%.

V oboru 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání bylo analyzováno celkem 7 ŠVP a je možné konstatovat, že ve sledovaných školách jsou disponibilní hodiny využívány na odbornou profilaci v souladu s požadavky RVP Ekonomika a podnikání. Další disponibilní hodiny využívají školy dle popisu v ŠVP na posílení matematického vzdělávání - v průměru 13%, společenskovedního vzdělávání - v průměru 5%, přírodovědného vzdělávání - v průměru 4% nebo na výuku cizích jazyků - v průměru 14%.

Obor vzdělání 78-42-M/02 Ekonomické lyceum svým vzdělávacím obsahem se velmi přibližuje ke skupině oborů vzdělání 63 Ekonomika a administrativa, jeho absolventi jsou připraveni ke studiu na VŠ ekonomických a právních oborů.

9. Návrh na koncepční řešení v dané skupině oborů vzdělání

Ve skupině oborů vzdělání 63 Ekonomika a administrativa jsou dva obory vzdělání kategorie M, a to 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání a 63-41-M/02 Obchodní akademie.

Ve skupině oborů 64 Podnikání v oborech, odvětví je jeden obor vzdělání 64-41-L/51 Podnikání. Jedná se o obor nástavbového studia pro absolventy tříletých oborů vzdělání s výučním listem. Náměty na revizi tohoto RVP bude řešit jiný dokument. Jedná se o náměty k dalšímu projednávání, tak aby zůstala zachována cesta k maturitní zkoušce pro absolventy oborů vzdělání, které nepovedou přímo k maturitní zkoušce.

Ve skupině oborů vzdělání 78 Lyceum je Obor vzdělání 78-42-M/02 Ekonomické lyceum, který je jedním z 8 oborů kategorie dosaženého vzdělání M ve skupině 78 Obecně odborná příprava. Skupina 78 zahrnuje dvě podskupiny oborů: Praktickou školu (kategorie C) a obory lyceí (kategorie M).

RVP pro obor **Ekonomika a podnikání** nabízí minimálně 46 disponibilních hodin, které škola využije pro vytváření profilace ŠVP zahrnující základy výroby a obchodování s určitými komoditami nebo poskytování služeb. Odborné zaměření zařazuje škola především na základě požadavků trhu práce. V ŠVP zatím nejsou uváděny vazby na profesní kvalifikace.

RVP pro obor **Obchodní akademie** nabízí minimálně 35 disponibilních hodin, které škola využije pro vytváření profilace ŠVP, na posílení hodinové dotace vzdělávacích oblastí a obsahových okruhů a další výuky.

RVP pro obor 78 – 42/M02 **Ekonomické lyceum** nabízí minimálně 27 disponibilních hodin, které škola využije pro vytváření profilace ŠVP, na posílení hodinové dotace vzdělávacích oblastí a obsahových okruhů.

Do doby než budou zpracovány všechny profesní kvalifikace, které pokryjí celou oblast oborů, navrhujeme zpracovat širší odborný ekonomický základ pro ekonomické obory, resp. pro všechny tři vybrané obory vzdělání, tedy včetně oboru ekonomické lyceum, v souladu s odborným zaměřením v oborech dle požadavků sociálních partnerů v regionech. Viz. Tabulka č. 14 Návrh na celkové uspořádání oborů (RVP) ve skupině oborů vzdělání 63 Ekonomika a administrativa a 78 Ekonomické lyceum.

Zároveň by měl být zpracován užší odborný základ samostatně pro každý z těchto tří oborů. Jeho obsah by vycházel z následujících profilů absolventa:

Absolvent oboru vzdělání 78-42-M/02 Ekonomické lyceum je připraven na další studium, zejména na ekonomických a právnických fakultách vysokých škol a na studium na vyšších odborných školách zaměřených např. na ekonomiku, podnikání, finančníctví, veřejnou správu, služby atd. Osvojené klíčové kompetence a základy odborného ekonomicko-právního vzdělávání jsou předpokladem i pro dobré uplatnění na trhu práce nebo pro zahájení vlastního podnikání.

Absolvent oboru vzdělání 63-41-M/01 Ekonomika a podnikání se uplatní jako ekonom, účetní, finanční referent, referent marketingu, asistent, sekretářka, obchodní zástupce, referent ve státní správě, bankovní a pojišťovací pracovník a v dalších ekonomicko-administrativních funkcích a pozicích. A to zejména ve výrobní a obchodní činnosti příslušného odborného zaměření (např. strojírenského, chemického apod.), které škola nabízí ve svém

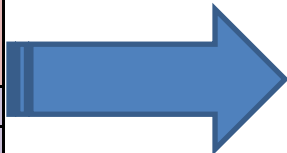
školním vzdělávacím programu. V analyzovaných ŠVP je zároveň konstatováno, že absolventi těchto oborů jsou průběžně připravováni ke studiu na VŠ nebo VOŠ.

Absolvent oboru vzdělání 63-41-M/02 Obchodní akademie se uplatní na trhu práce především v ekonomické sféře jako ekonom, účetní, finanční referent, referent marketingu, asistent, sekretářka, obchodní zástupce, referent ve státní správě, bankovní a pojišťovací pracovník a v dalších ekonomicko-administrativních funkcích a pozicích.

Analyzované obory vzdělání vytvářejí předpoklad pro to, aby absolventi byli připraveni rozvíjet vlastní podnikatelské aktivity.

Na základě údajů v tabulce je možné konstatovat:

Obsah všeobecně vzdělávacích oblastí je shodný pro všechny obory kategorie dosaženého vzdělání M v oboru vzdělání 78-42-M/02 Ekonomické lyceum jsou hodinové dotace navýšeny oproti oborům středního vzdělání dosažené kategorie M přibližně o 20% vzhledem k jejich funkci – příprava na další, terciární vzdělávání. V případě odborných obsahových okruhů všech uvedených RVP se liší v hodinových dotacích. Obor vzdělání ekonomické lyceum je zaměřen především na teoretický základ odborných obsahových okruhů.

Oblasti vzdělávání pro společné vzdělávání průpravné		Obsahový směr ekonomický – základní odborné vzdělávání
Ekonomika, Účetnictví a finance, Podnik, podnikové činnosti, Komunikace = = Odborný ekonomický základ		Obor vzdělání 63-41/M01 Ekonomika a podnikání Obor vzdělání
Matematické vzdělávání		63-41/M02 Obchodní akademie
Jazykové vzdělávání		
Estetické vzdělávání		
Přírodovědné vzdělávání		
Společenskovední vzdělávání		
Vzdělávání v ICT		Obor vzdělání
Vzdělávání pro zdraví		78-42/M21 Ekonomické lyceum

Graf 14: Návrh na celkové uspořádání oborů (RVP) ve skupině oborů vzdělání 63 Ekonomika a administrativa a 78 Ekonomické lyceum

10. Zdroje informací

10.1 Projekt Překvap – studie z Překvapů

- [1] <https://koopolis.cz/sekce/knihovna/410-prekvap-profil-y-skupin-odvetvi>
- [2] <http://www.nuv.cz/t/vyvoj-a-zmeny-kvalifikacnich-potreb-trhu-prace-v-cr-v-letech>

10.2 Odvětvové studie

- [3] <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/ClankyAbsolventi/13>
- [4] <http://www.nuv.cz/t/vzdelavani-a-trh-prace-v-krajich-cr-1>
- [5] <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/ClankyAbsolventi/26>
- [6] www.infoabsolvent.cz

10.3 Pospolu

- [7] <http://www.nuv.cz/pospolu/setreni-a-analyzy>

11. Seznamy tabulek a grafů

11.1 Seznam tabulek

Tabulka 1: Přehled oborů vzdělání	5
Tabulka 2: Počty žáků školní rok 2016/2017 v denní formě vzdělávání sk. o. 63.....	5
Tabulka 3: Počty žáků školní rok 2016/2017 v denní formě vzdělávání sk. o. 64.....	5
Tabulka 4: Počty žáků školní rok 2016/2017 ve zkráceném studiu	6
Tabulka 5: Počty žáků v jednotlivých oborech v jiné formě vzdělávání.	6
Tabulka 6: Vývoj počtu absolventů skupiny oborů 63 Ekonomika a administrativa a 64 Podnikání v oborech, odvětví	9
Tabulka 7: Seznam škol - analýza ŠVP 63-41-M/02.....	23
Tabulka 8: Seznam škol - analýza ŠVP 63-41-M/01	35
Tabulka 9: Využití disp. hodin - ŠVP SPŠ Ostrava	36
Tabulka 10: Využití disp. hodin - ŠVP SOŠ SZ Praha 9	37
Tabulka 11: Využití disp. hodin - ŠVP SOŠ a SOU Roudnice nad Labem	38
Tabulka 12: Využití disp. hodin - ŠVP SŠ ODS Moravský Krumlov	39
Tabulka 13: Využití disp. hodin - ŠVP SOU Písek	41
Tabulka 14: Využití disp. hodin - ŠVP SŠ OGD Olomouc 1	42
Tabulka 15: Využití disp. hodin - ŠVP SŠ OGD Olomouc 2.....	43
Tabulka 16: Přehled PK pro SR pro bankovníctví, pojišťovnictví a finanční služby	47
Tabulka 17: Přehled PK pro SR pro management a administrativu	48
Tabulka 18: SWOT - analýza stávajícího stavu podmínek RVP v rámci skupiny oborů vzdělání 63 Ekonomika a administrativa.....	50
Tabulka 19: Návrh na aktualizaci - revizi obsahových okruhů RVP 63-41-M/02	61
Tabulka 20: Návrh na aktualizaci - revizi obsahových okruhů RVP 63-41-M/01	67
Tabulka 21: Počty žáků pro školní rok 2017/2018 v denní formě vzdělávání 78-42-M/02	69

11.2 Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu žáků přijatých do 1.r. v kat. M	7
---	---

Graf 2: Vývoj počtu žáků přijatých do 1.r. v kat. L5	8
Graf 3: Přejchod absolventů na VŠ ze sk.o. 63	12
Graf 4: Přejchod absolventů na VŠ ze sk.o. 64	13
Graf 5: Míra nezaměstnanosti absolventů 4letých oborů vzdělání s maturitní zkouškou kategorie M	16
Graf 6: Míra nezaměstnanosti absolventů nástavbových oborů vzdělání kategorie L5	17
Graf 7: Využití disp. hodin – ŠVP G a OA Pelhřimov 1	26
Graf 8: Využití disp. hodin - Využití disp. hodin – ŠVP G a OA Pelhřimov 2	26
Graf 9: Využití disp. hodin – ŠVP OA Heroldovy sady	28
Graf 10: Využití disp. hodin – ŠVP OA a VOŠ Karlovy Vary	29
Graf 11: Využití disp. hodin – ŠVP OA a VOŠ Příbram.....	32
Graf 12: Využití disp. hodin – ŠVP OA Olomouc	33
Graf 13: Důležitost klíčových kompetencí podle zaměstnavatelů.....	44
Graf 14: Návrh na celkové uspořádání oborů (RVP) ve skupině oborů vzdělání 63 Ekonomika a administrativa a 78 Ekonomické lyceum.....	73

ⁱ Modře označený text je návrhem na prostou revizi RVP

